Дирекция Национален парк "Пирин" , Министерство на околната среда и водите

Д О К Л А Д

От инж. Валери Мечев – Директор на Дирекция "Национален парк Пирин"

Относно: четири годишното изпълнение на Плана за управление на Национален парк "Пирин", за периода от юни 2008г. – до декември 2012г.

януари, 2013г.
гр. Банско

I. История на Национален парк "Пирин"

Пирин е планина със специфичен алпийски характер, с богато растително и животинско разнообразие, с много ендемитни и реликтни видове. На това основание Главно управление на горите при Министерски съвет със заповед №3074 от 08.11.1962г. обявява като Народен парк "Вихрен", територия с площ 9736ха., която обхваща най-високите и атрактивни части на планината.

По-късно Министерство на горите и опазване на природната среда(МГОПС) със заповед №3011 от 30.09.1974г. увеличава площта на защитената територия до 260413,8ха. и я обединява под името Народен парк "Пирин".

През годините на своето съществуване площта на територията в Парка неколкократно е увеличавана (Заповед №594/03.03.1976г. на МГОПС - 26 479.8 ха; Заповед № 1036/17.11.1987г. на КОПС при МС – 40 066.7 ха). Така се стига до 09.12.1982г., когато поради богатото си биологично разнообразие и висока природно- научна и културна стойност, НП "Пирин" е записан под №225 в списъка на ООН за Националните паркове и еквивалентните на тях резервати. През 1983г. със заповед на ЮНЕСКО Паркът е включен в Конвенцията за защита на световното културно и природно наследство с площ от 26 423.8 ха.

Със заповед №395 от 15.10.1999г. на Министъра на околната среда и водите Народен парк "Пирин" е прекатегоризиран в Национален с площ от 40332.4 ха

II. План за управление на НП "Пирин"

Национален парк "Пирин" е втора категория защитена територия, съгласно международната категоризация на IUCN. В този смисъл, съобразно с европейските изисквания, българското законодателство / чл.55 от Закона за защитените територии(ЗЗТ) и чл.4 от Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии/ и съвременните тенденции в управлението на защитените територии, в периода 2000-2004г. бе изготвен План за управление на НП "Пирин".

Разработването на Плана бе финансирано от правителството на Конфедерация Швейцария в съответствие с меморандум за разбирателство с правителството на Република България. Създадената тогава Българо-швейцарска програма за опазване на биоразнообразието, допринесе изключително много за научното развитие , институционалното утвърждаване и стратегическо планиране на дейностите на Националния парк.

Стратегическа цел на Плана за управление е: осигуряването на дълготрайна основа за опазване на биоразнообразието на НП "Пирин" като обект от световното природно наследство!

Посоки в разработването на Плана за управление:

- Осигуряване на необходимата информация за типовете местообитания и видове, които са предмет на европейски директиви.
- Решаване на основни проблеми, свързани с опазването на биологичното и ландшафтното разнообразие; рекреационни дадености.
- Създаване на начална база данни и географски информационни системи.
- Определяне режимите и нормите за ползване на зони и площи от парковата

територия.

- Определяне на приоритети и мерки за развитие и ползване, и действия за изпълнението на поставените задачи.
- Осигурява необходимата информация за приоритетни програми и проекти.

В процеса на разработване на Плана за управление и в резултат на анализа и обобщението на събрания материал, бяха поставени за изпълнение следните главни цели:

Главна цел 1 – Съхраняване, опазване и поддържане на естествеността и ненарушеността на екосистемите и ландшафта;

Главна цел 2 – Предоставяне на възможности за природозащитно образование и интерпретация;

Главна цел 3 – Насърчаване на научни изследвания;

Главна цел 4 – Осигуряване на приходи за местните общности в резултат на възможностите и предимствата на Националния парк;

Главна цел 5 – Усъвършенстване на политиката на управление и специализирана охрана на националния парк;

Главна цел 6 – Съблюдаване и спазване на законовата и институционалната база;

III.Преглед на изпълнението на целите и задачите, поставени с Плана за управление

Главна цел 1 – Съхраняване, опазване и поддържане на естествеността и ненарушеността на екосистемите и ландшафта

1. Опазване и поддържане на биоразнообразието.

1.1 Изготвяне на програми за дългосрочен мониторинг и графици за тяхното изпълнение.

Дирекция Национален парк „Пирин" работи по програма за Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие в България (НСМБР).

Във връзка с посочената програма, от бозайници на територията на НП „Пирин" са одобрени 5 вида за мониторинг – дива коза, сърна, дива свиня, кафява мечка, вълк. От птици са одобрени 11 вида: орел змияр, скален орел, ловен сокол, сокол скитник, пернатонога кукумявка, бухал, глухар, планински кеклик, белогръб кълвач, лещарка, белоопашат мишелов. От рибите - 1 вид: балканска пъстърва и от земноводни и влечуги също 1 вид: живороден гущер.

Дейности на експертния състав:

Ежегодно експертният състав в Дирекция НП „Пирин" изготвя графици на обектите за водене на мониторинг по периодичност, места за наблюдение и специфични показатели за наблюдение. Графиците се съгласуват с директора на парка, след което се изпращат за утвърждаване в Изпълнителната агенция по околна среда.

Парковата охрана е натоварена със задачата ежедневно да наблюдава съответната територия. Охранителите водят дневници за всичко видяно и проведено през деня. С тези дневници те се отчитат пред началника на района и началника на парковата охрана. Правят се седмични, месечни и годишни отчети.

Парковата охрана е обучена да попълва правилно формулярите за таксация на дивеча, предоставени им от експертите, както и формуляра за консервационно значими растителни видове на територията на парка.

Попълнените формуляри и цялостната обобщена информация се изпраща на Изпълнителната Агенция по околна среда на електронен и хартиен носител.

Материалното обезпечаване на дейностите по мониторинга е с: далекогледна тръба, уред за нощно виждане и 10 броя цифрови фотоапарата и 10 броя GPS - устройства.

Във връзка с изградените ски-писти на територията на парка и безспорното човешко присъствие там, се направиха някои изследвания за състоянието на флората и фауната. Липсата на средства не позволи те да бъдат много задълбочени и широко обхватни, но въпреки това показаха с достатъчна точност, че отрицателното влияние от човешката намеса е незначително и се изразява главно в съхненето на еденични или малки групи дървета по краищата на просеките за писти и лифтове. Но това е нормален процес със затихващо проявление, имайки в предвид, че те отведнъж са били изложени на прякото въздействие на светлината и вятъра.Д"НП Пирин", ще направи подробно проучване за тяхното състояние в периода да 2014г., със средства от оперативна програма „Околна Среда ", от вече одобреният ни проект „Устойчиво управление на Д "НП Пирин" и резерват Тисата".

При наблюденията си парковата охрана е регистрирала множество стъпки от различни видове бозайници в този район.

От провежданите ежегодни таксации става ясно, че популацията на мечки, зайци, лисици, пернатонога кукумявка и много други се е увеличила.

Специално за пернатоногата кукумявка до скоро се смяташе, че не се среща изобщо в Пирин, изследванията показаха, че се среща учудващо често в района на ски-пистите. За нея са изготвени специални дървени къщички, които ще се поставят на специално подбрани места и ще бъдат използвани за провеждане на образователни програми.

Тревният състав използван за затревяването на пистите също е съгласуван със Д„НП Пирин" – не се внасят не характерни за планината видове и не се използват изкуствени торове.

Във връзка с мониторинга на състоянието на популациите на по-важните животински видове на територията на НП „Пирин" са изготвени формуляри, според които служителите от парковата охрана към ДНП осъществяват ежедневното наблюдение на по-важните видове птици, едри и дребни бозайници, с цел събиране на база данни.

Експерт фауна е взел участие в работните срещи за изготвянето на Планове за управление на кафявата мечка и дивата коза в България. Те бяха под ръководството на специалисти в областта със задача да бъдат изготвени стратегии и планове за мониторинг на двата вида с цел запазването и увеличаването на популациите им в защитените територии.

Мониторинг на консервационно значими растителни видове - т.5.07. Предвиден от ПУ комплексен дългосрочен мониторинг с цел опазване и поддържане на биоразнообразието в НП, както и осигуряването на база данни за парка.

От така изброените дейности една част започнати, а други не са изпълнени поради липса на финансиране.

За извършването на мониторинг на популациите на типични за НП "Пирин" растителни и животински видове са извършени само тези дейности, които не зависят от финансиране и събраните данни са недостатъчни и непълни. Работата в тази област продължава.

Таблица № 1: Пролетна таксация на дивеча за последните 5 години.

	2008	2009	2010	2011	2012
Сърна	219	218	217	219	231
Дива коза	184	383	269	342	260
Дива свиня	438	453	342	301	441
Мечка	40	40	32	26	27
Вълк	58	65	49	36	43
Див заек	155	205	273	234	263
Лисица	133	160	188	129	130
Златка	39	40	61	45	14
Дива котка	28	27	26	21	24
Орел змияр	14	7	16	6	11
Скален орел	11	3	11	11	10
Ловен сокол	2	6	6	3	5
Сокол скитник	15	25	9	7	10
Пернатонога кукумявка	31	–	15	8	19
Бухал	37	40	31	16	32
Ушата сова	18	25	19	5	14
Глухар	139	153	106	92	106

Кеклик	56	75	75	43	51
Яребица	88	129	178	97	139
Лещарка	181	156	121	101	149
Черен кълвач	50	4	8	3	121
Белогръб кълвач	29	25	10	–	67

От показаните таблици и от ежеседмичните доклади на парковата охрана и обобщените месечни отчети на главните инспектори можем да заключим следното:

- пролетната и есенната инвентаризация на дивеча има тенденция към повишаване на запаса.
- От видените следи, вървища, калища, разкопани поляни особено във високите части на всички паркови райони показва, за голяма популация от диви прасета и най-важното, че намират спокойствие вследствие на строгия режим по отношение на лова.
- Открити са значителен брой следи и лежанки на мечка.
- За борба срещу чумата по дивите прасета се залагат ваксини във всички паркови райони.

Мониторинг на водите.

Дирекция "Национален парк Пирин", съгласувано с Изпълнителната агенция по околна среда /ИАОС/, е определила езера и участъци от реки, в които ежегодно по определен график се изследва качеството на водите. Пробовземанията се осъществяват и обработват от служителите в регионалните лаборатории към ИАОС.

В последствие в Д"НП Пирин" се представят протоколи с направените анализи за състоянието и качеството на водите по показатели.

Направените изследвания отразяват статуса на повърхностните води на територията на парка през периода на маловодие (август) и периода на пълноводие (юни). До момента всички направени анализи на изследванията на реките и езерата характеризират водите като чисти и с високо качество.

В края на 2012г.графикът за пробонабиране се актуализира, като бяха включени нови точки за мониторинг.

Мониторинг на туристическия поток.

Дирекция „Национален парк Пирин" провежда мониторинг на туристическия поток от 2007 г. насам с цел подпомагане на неговото управление и определяне степента на въздействие върху биоразнообразието. В таблицата по – долу може да се проследи динамиката в числеността на туристите по паркови райони през годините от 2008 до 2010г.

Таблица № 2: Динамика в числеността на туристите по паркови райони през годините от 2008 до 2010г.

ПР	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011г.	2012г.
Вихрен *	530 650	724 680	400 650	550 200	818 700
Безбог*	165 320	360 240	190 500	325 280	650 800
Каменица	70 500	68 540	50 800	62 320	49 850
Синаница	5 800	4 300	4 780	3 580	4 020
Б. Дупки	2 300	3 500	3 110	4 200	4 580

* забележка – тук са включени и броя на туристите посетили ски-зона гр. Банско и гр. Добринище.

Съотношение Местно население/ Български туристи/ Чуждестранни туристи

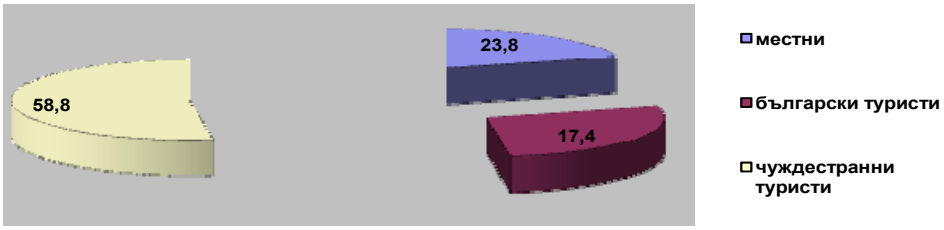

Седмична динамика на посетителите

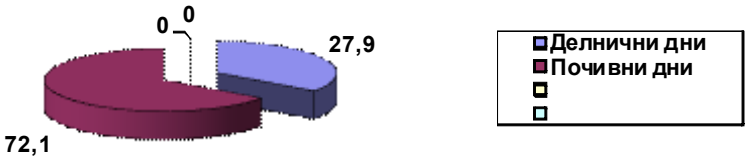

Таблица № 3: Допустимо ползване на туристическите маршрути в Национален парк Пирин" до 2012 г. :

Обект	Място за монито-ринг	Период на наблюд ение	Брой посеще ния на терен	Брой дни за посеще-ние	Срок за подава-не в ИАОС	Оценка на въздействието*
ПР „Вихрен"						
х. Демяница – Джангалска порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11.	допустимо
х. Вихрен – Тодорина порта – х. Демяница	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
КИП Драгостинов	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо

чарк – Бъндришка порта						
КИП Драгостинов чарк – Мозговишка порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
Премката – Мозговишка порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
х. Бъндерица - Премката	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
ПР „Безбог"						
х. Гоце Делчев – Превала „Железни врати"	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
с. Брезница – Тевно езеро – „Кралев двор"	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
Разклона Попово езеро – Джангалска порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
ПР „Баюви дупки - Джинджирица"						
м. Предел – з. Кончето	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
м. Бетеловото – х. Яворов	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
ПР „Синаница"						
м. Пещерата – м. Ад мегдтан	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
м. Мандрата – Синанишка порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
м. Мандрата – х. Пирин	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
х. Синаница – Синанишка порта	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
ПР „Каменица"						
х. Беговица – з. Тевно езеро	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
Х. Пирин – з. Тевно езеро	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
з. Спано поле – з. Тевно езеро	по целия маршрут	VI и IX месец	10	10	30.11	допустимо
х. Беговица – з.	по целия	VI и IX	10	10	30.11	допустимо

Крайната оценка за допустимо ползване /КДП/ за всички наблюдавани пунктове през периода на прегледа на Плана за управление е в две направления "слабо въздействие на туристическия поток" и „силно въздействие на туристическия поток". Двете направления са констатирани след проведено цялостно проучване върху Екологичното въздействие на туризма в „Национален парк Пирин". Разработен е дисертационен труд по тази тематика и в него са представени проучванията на терен и методика, която да представи реалното въздействие на туристопотока върху природата. През последните 4 /четири/ години се наблюдава засилен интерес към територията на „Национален парк Пирин" в зимния и летния туризъм. От проведеното проучване се установи, че натоварените зони са тези, към които има лесен достъп чрез транспорт и въжени съоръжения. Натоварените участъци са в ПР Вихрен – хижа „Вихрен" и ПР Безбог – хижа „Безбог".

Въпреки натовареното ползване на пътеките, туристите не застрашават консервационно значими елементи от биологичното и ландшафтно разнообразие. Естествените екологични процеси на възобновяване и възстановяване са бързи.

Единствено негативното влияние от туристическата дейност е, че с увеличаването на броя туристи и улесняването на достъпа до забележителностите в „Национален парк Пирин" се наблюдава наличието на нарастващия брой отпадаци.

Ежегодно за периода юли – септември се констатира пренаселване на заслон „Тевно езеро" – на вечер в него отсядат туристи в пъти над легловият му капацитет. Частично този проблем е разгледан в Стратегията за управление на туристопотока на територията на парка, но не може да се разреши само от реализирането на стратегията, трябва да се обърне внимание на капацитета и евентуално изграждане на палатков лагер към него.

Имайки в предвид географското му разположение като отправна точка - от и за всички останали хижи, ако не се обърне внимание на предложението за разширяване на капацитета, дори и чрез изграждане на палатков лагер, проблемът с пренаселването ще остане.

От 2008г., когато за първи път се подготвят данни от извършения мониторинг на въздействието на туристическия поток върху околната среда и биоразнообразието в парка, стартирал през 2007г. ежеготно се изпращат данни в Изпълнителната агенция по околна среда, за въвеждане в Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие.

1.2 Организирани стационари за мониторинг или постоянни пробни площи за наблюдения на сукцесионните процеси в основните типове съобщества.

Осигуряването на естественото развитие на екосистемите, местообитанията и видовете на територията на НП"Пирин", изисква провеждането на дългосрочен мониторинг. При него се цели предотвратяване на нарушения, в т.ч. унищожаване на видове съобщества или местообитания, поддържане и периодична актуализация на базата данни.

Специалистите от НП"Пирин" извършват своите наблюдения на компонентите на околната среда по методика за мониторинг, съвместно използвана и от останалите два национални парка, едновременно с това тя е специално адаптирана за конкретните условия от съответните експерти.

Мониторинг на горите.

Методиката за системен мониторинг върху състоянието на горите в НП"Пирин", се базира на структурни проучвания на представителни горски обекти. Целта е:

- Получаване на информация за настоящите състояния на горските комплекси-

дендрологичен състав, структурно разнообразие, санитарно състояние, досегашно стопанисване и фази на развитие.

- Установяване на конкретни причини за сукцесионните процеси в основните типове съобщества и произтичащите от тях заплахи.
- Актуализиране на наличните бази данни.

През периода 2008-2012г. практически не е извършван мониторинг на горите по утвърдената методика. Това се дължи на голямото текучество в ДНП"Пирин" – за този период са се сменили 6 експерта „Гори", които първоначално са се запознавали с методиката, а до самото и прилагане не се е стигнало. Предстои залагане на нови пробни площи и анализ на получените от тях данни чрез специализиран софтуер "Stand visualization system" .

1.3 Организиране на база данни за биологичното разнообразие и редовна актуализация в ГИС.

Географските информационни системи като съвременни компютърни системи за обработка, картографиране и анализ на информация са съществена и неделима част от всички дейности по този проект.

През годините базата данни на НП"Пирин" е попълвана и актуализирана с информация за терена, растителността, популацията на диви животни и др. събрана в рамките на ежегодно провеждащите се мониторинги.

Данните са представени под формата на електронни таблици като нанасянето им върху картния материал предстои и забавянето на тази дейност е в резултат на продължителното отсъствие поради здравословни причини на мл. експерт ГИС.

Отделно е направена богата база от снимки, които са използвани при разработването на редица рекламни и информационни материали и табла.

През периода 2008 – 2012г. е разработена специализирана GPS карта на парка, с различно оцветяване съгласно функционалното зониране, официално прието и прилагано с План за управление 2004 – 2013г. В картата са нанесени и отделите и подотделите, туристическите маршрути, върхове и други по-интересни точки. Картата е инсталирана на всички GPS устройства на експертите от ДНП и на специалистите от парковата охрана.

Освен това на главните инспектори на парковите райони и на експертите от Д"НППирин" тази специализирана карта е инсталиранаи в среда на Мапсорс на техните работни компютри, за улеснение на работата и сваляне на данните от GPS-ите. Младши експерт „ГИС" продължава работата по изработване на нова туристическа карта на НП"Пирин" с добавяне на допълнителни туристически маршрути. Изготвя и по-богато описание за всеки от маршрутите с надлъжен профил и координати на точките, което евентуално да се ползва и при изработване на нов или промяна на съществуващият сайт на НП"Пирин". В процес на разработване е и модул „Главна книга" , в който да се въвеждат данните различните документи за ползване на дървесина от местното население и на тази база ще се изготвят различни справки.

2.Превантивна дейност при опасност от пожари, ветровали, лавини.

2.1.Превантивни дейности и оперативни мероприятия при опасност от пожар.

Национален парк „Пирин" се управлява съгласно Закона за защитените територии и произтичащата от него нормативна база.

Дирекцията на парка осъществява охраната на Националния парк, включително и опазване на парковата територия от пожари.

През 2004г. по задание на ДНП"Пирин" бе изработен Технически проект за опазване от пожари и действия при пожарна ситуация в Национален парк „Пирин".

Същият е утвърден със Заповед №РД 489/16.05.2005г. на Министъра на Околната среда и водите.

Целта на проекта е да се обосноват и регламентират необходимите мероприятия за опазване на парка от пожари, както и необходимите за изпълнението им средства, срокът на проекта е 10 годишен , като той изтича през 2013г. затова, по оперативна програма „Околна Среда " и спечеленият проект от парка „Устойчиво управление на Д „НП Пирин" и резерват Тисата", са залегнали средства за направата на нов технически проект .

ОТГОВОРНОСТИ:

В съответствие със своите правомощия, Директорът на НП „Пирин" организира и осъществява управлението и охраната на Парка.

Във функционалните задължения на Началник отдел „Управление и контрол" е вменено да планира, организира и контролира общата охранителна дейност и противопожарните мероприятия на територията на Парка. Той отговаря за организацията и управлението на наличните човешки и материално технически ресурси в случай на пожар.

Главните инспектори на парковите райони отговарят за управлението на своите райони. На тяхно подчинение са специалистите паркова охрана. Това са хората / 40бр./, с които Дирекцията разполага при гасене на евентуално възникнал пожар.

ПРЕВЕНЦИЯ:

В началото на всяка година, преди началото на пожароопасния сезон, се изготвя Оперативен план за опазване от пожари на територията на НП „Пирин". Той съдържа противопожарни мероприятия, които предстоят да се извършат през годината. На негова база, главните инспектори изготвят оперативни планове по райони.

Оперативните планове се съгласуват с поделенията на РСПБЗН. Те съдържат списък с гасаческо ядро, наличния инвентар, схема за оповестяване, график за осигурено дежурство през пожароопасния сезон.

Традиционни през годините станаха организираните от Д„НП Пирин" и РСПБЗН викторини, обучения и състезания, с деца от началните и средни училища на гр.Банско, Сандански, Разлог и др. с цел повишаване на знанията и действията им за недопускане на горски пожари.

ЕЖЕГОДНИ ДЕЙНОСТИ:

- Обявяване на пожароопасния сезон със заповед на Директора. Началото на противопожарния сезон е в зависимост от метеорологичните условия, наличието на продължително засушаване, развитието на тревната покривка и др.
- Подписване на споразумения с поделенията на РСПБЗН за съвместни акции и предприемане на превантивни мерки за недопускане на пожари на територията на НП „Пирин". Координиране на действията при сигнализиране за горски пожари и участие в потушаването им.
- Подписване на споразумения за съвместна дейност на територията на парка и в прилежащите територии с РДГ- Благоевград, ЮЗДП – гр. Благоевград и неговите поделения ДГС . Споразумението регламентира действията при извършване на съвместни акции и предприемане на превантивни мерки по опазване на горите, земите и водните площи от незаконна сеч, лов и риболов.

- Подписване на споразумения с РУП от градовете в прилежащите територии за съвместни действия при извършване на проверки и задържане на незаконно добити дървени материали, убити или уловени животни.
- Създаване на гасачески групи от местното население съвместно с органите на местната власт в населените места около парка. Списъците на участници в тях се предоставят в Д"НП Пирин". Това са хората, които са инструктирани и може да се разчита на първоначална бърза реакция за локализиране и ограничаване на евентуално възникнал пожар.
- Проверка на наличността и изправността на материално техническата база и се доокомплектова в случай на нужда.
- Проверка и ремонт на наличната инфраструктура на терен, свързана с опазването на горите - минерализовани ивици, пътища за движение на противопожарна техника и др.
- Назначаване на пожаронаблюдатели- 4бр.за ПР „Вихрен" и по 2бр. за всеки друг парков район

ПОСТОЯННИ ДЕЙНОСТИ:

Периодичен инструктаж на всички ползватели на територията на парка /пастири, хижари, билкари, гъбари и др./. Същите подписват декларация, че са запознати с противопожарните правила на поведение, нормите и режимите в парка и се задължават да ги спазват.

При възлагане на дейности по договори с фирми и юридически лица, в съответните договори се включват клаузи, задължаващи ги да участват в гасенето на пожари.

През най-пожароопасната част от годината със заповед на Директора се организират денонощни дежурства от страна на парковите служители. Ежеседмично главните инспектори изготвят график със служителите, отговорни за наблюдението на Парка, дежурните автомобили и др.

Всяка година в районите от Националния парк се поддържат и поставят табели с противопожарно съдържание.

Преди и по време на пожароопасният сезон чрез регионалните и общински средства за информация се излъчват материали с противопожарно съдържание. Така се насочва вниманието на хората към повишената пожарна опасност и се указват телефоните за сигнализиране на евентуално възникнало запалване и др.

Ежегодно с органите на РСПБЗН се провежда инструктаж на всички служители от парковата охрана и експертния състав при ДНП за действие в случай на пожари.

Периодично се провеждат и обучения. Част от главните инспектори са преминали и специализирани курсове на обучение. Проведени бяха два курса за обучение на парковата охрана по тактика на гасене на горски пожари и оказване на първа помощ на пострадали при гасене.

През разглеждания период са изградени и обезопасени допълнително места за палене на огън за посетителите на Парка.

През 2012г. вече използваме и изградената през 2011г. система за пожаронаблюдение изградена по проект ВГ 0033 „Устойчиво управление на горите и опазване на околната среда, чрез създаване на система за противопожарна защита и информационен център в Национален парк „Пирин" финансиран от европейското икономическо пространство, като действието на самата система е следното:

- През пожароопасния сезон в ПР"Вихрен" за периода от **01.05.2012г. до 30.10.2012г**. да се изготви график по месеци с дежурства на служители от Д"НППирин", обучени за работа с изградената през 2011г. система за противопожарна защита, състояща се от кули оборудвани с камери за термо, видеонаблюдение и метеорологични станции.
- При постъпване на сигнал от системата за възникване на събитие, дежурният служител в информационния център ще преценява дали има предпоставки за развитие на пожар (тъй като системата отчита повишаването на температурата на всички обекти – дървета , сгради, автомобили и др. , които може да не представляват фактическо огнище на пожар) и ако са налице такива предпоставки ще се използва одобрената за съответната година схема за оповестяване при възникване на пожар на територията на парка.
- Дежурният информира за ситуацията Началник отдел „ Експерти" и мл. Експерт „ГИС" ,които на база на съществуващите данни в цифровия модел на парка (пътища, места за палене на огън, хижи, места за пълнене на вода, хеликоптерни площадки, горими материали и др.) и данните постъпващи от кулите (фактическото местоположение на огнището с координати, влажност на въздуха, валежи, сила и посока на вятъра) изготвят прогноза за развитието на пожара, и дават информация на гасаческите групи за по- бързото и ефективно организиране на мероприятията по гасенето на пожара.

След, като анализираме работата на системата през пожароопасния сезон 2012г, я отчитаме като много добра, но основен проблем си остава, факта че за да я използваме ефективно трябва 24 часа в денонощието да има дежурен наблюдател в центъра за управление на системата. За изпълнението на това трябват допълнително човешки ресурси и финансови средства.

Поради изброените по горе причини Директора на парка се опита през годината чрез докладна да министъра на МОСВ да се потърси вариант да се наблюдава денонощно системата от служба РСПБЗН – гр. Банско, но до момента все още няма развитие по този въпрос .

МАТЕРИАЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ:

Всички служители от парковата охрана са оборудвани с необходимите лични предпазни средства и специализирана екипировка - облекло от негорима материя, ботуши, каски, против одимни маски, ръкавици.Трябва да подчертаем, че те са вече амортизирани и трябва да се подменят с нови, като по оперативна програма „Околна Среда " и спечеленият проект от парка „Устойчиво управление на Д „НП Пирин" и резерват Тисата", са залегнали средства за това.

ПОЖАРИ:

1.През 2008 г.бяха регистрирани две запалвания на територията на парка с площт от 3.2 дка.

2.Пожари през 2009г. не са допуснати.

3.През 2010г. са констатирани три запалвания, които са много малки по площ, навреме локализирани и потушени. Няма нанесени съществени повреди на парковата територия.

4.През 2011г., възникна голям пожар в резерват Юлен , под връх Каймак чал с площ 155.95 дка, като засегнатите площи са от клекови и тревисти формации.

Щетите нанесени от пожара са оценени на близо 3 мил. лв., тъй като зялата площ на пожара попада в резерват Юлен.

5.През 2012г. на територията на парка са регистрирани шест запалвания, като пет от тях са много малки по площ навреме локализирани и потушени.

Голям пожар възникна в резерват Юлен , в местността Типишки езера с площ 16 дка, като засегнатите площи са от клекови и тревисти формации. Щетите нанесени от пожара са оценени на близо 229 000лв., тъй като цялата площ на пожара попада в резерват Юлен.

В заключение може да се каже че служителите на Д„НП Пирин" са добре обучени и оборудвани с модерни средства.

Таблица № 4: Възникналите пожари на територията на парка от 2000г. до2012г.

година	площт ха.	шир.рас	игл.рас.	смесена	треви,клек
2000	20,6	-	12,6	-	8,0
2001	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-
2003	16,0	-	16,0	-	-
2004	-	-	-	-	-
2005	0,2	-	0,2	-	-
2006	0,5	0,4	-	-	0,1
2007	-	-	-	-	-
2008	0.6		0.5		0.1
2009	-	-	-	-	-
2010	0.053	-	0.03	-	0,05
2011	-	-	-	-	15.6
2012	1.7	-	-	-	1.7
Общо:	**54.78**	**0.4**	**29.06**		**25.32**

Организацията на противопожарната дейност е на ниво и действа добре. Наред с това трябва да отбележим, че недопускането на пожари е свързано преди всичко с добрата превенция от страна на Д„НП Пирин"и усилията от страна на парковата охрана и експертния състав в тази посока.

Съществени проблеми, с които Дирекцията на парка трябва да се справи за в бъдеще са:

Голяма част от пътната мрежа на парка е изключително амортизирана и в окаяно състояние.

При сегашното си състояние пътищата не могат да отговорят на нуждата по тях да се движи противопожарна техника и автоцистерни.

До 2005г. същите се водеха като актив на Министерство на земеделието и горите, а след това бяха прехвърлени към парковата дирекция.

През последните четири години ръководството на парка се опитваше да ремонтира и да подържа тези пътища в добро състояние на база осигуреното финансиране от страна на МОСВ, което се оказа твърде недостатъчно.

В момента, Д"НП Пирин", очаква финансиране за заснемане, проектиране и извършване на ремонтни дейности на основните пътища и съпътстващата по тях пътна инфраструктора на територията на парка по Оперативна програма Околна Среда.

През последните четири години са отпуснати следните средства на Д"НП Пирин" във връзка с осъществяването на противопожарни мероприятия осигурени от одобрените Планове за дейности от МОСВ.

Таблица №5: Обезпечени средства от МОСВ в лв. за противопожарни дейности на територията на парка.

Година	Обезпечени средства от МОСВ в лв. за противопожарни дейности на територията на парка.
2008	30184 лв.
2009	75200 лв.
2010	70300 лв.
2011	53340 лв.
2012	35174 лв.

На практика на територията на парка са изградени и се подържат ежегодно минерализовани ивици с дължина 21 км. и 800 м.

Освен това се планират съвместни дежурства с РСПБЗН в дни на пикови посещения през пожароопасният сезон.

2.2. Превантивни дейности при опасност от ветровали.

От ежеседмичните доклади на парковата охрана, месечните отчети на главните инспектори и проведения мониторинг на горите става ясно, че като цяло здравословното състояние на насажденията на територията на НП „Пирин" е добро.

Забелязват се единично пострадали дървета от ветровал в района на ски зона Банско, които не представляват съществена заплаха за екосистемата.

Ежегодно след стопяване на снеговете, парковата охрана прави инвентаризация на сухата и паднала маса. На нейна основа се подготвят специални план-извлечения, които се одобряват от МОСВ като дървесината се раздава на местното население или добивът й се възлага, съгласно действащата нормативна база.

През месец октомври 2010 година вследствие на обилен снеговалеж са регистрирани снеговал и снеголом в бял борови култури на територията на ПР"Вихрен", местността „Карирерата".

През месец юли 2011 година вследствие на силен вятър съчетан с обилни валежи от дъжд са регистрирани ветровали и ветроломи в няколко отдела на територията на ПР"Безбог" и ПР"Вихрен"

Пред по-съществена опасност са изправени създадените в миналото горски култури на територията на парка. Залесени с висока гъстота, в тях не са провеждани лесовъдски мероприятия. Тези насаждения са изключително уязвими от страна на ветровали, ветроломи, снеговали, снеголоми и др. Тези насаждения са с голяма пожарна опасност.

Всяка година дирекцията на парка провежда поддържащи и възстановителни дейности в тях с цел заздравяване и укрепване на насажденията и максимално доближаване до естествената гора.

За в бъдеще раздаването на дърва за огрев и строителна дървесина на физически лица от региона, трябва да бъде насочено именно към тези млади култури, като Дирекцията на парка трябва да предприеме действия по разработването на пътна инфраструктура до тези за момента на места затворени горски басейни.

2.3. Превантивни дейности при опасност от лавини.

Дирекция Национален парк Пирин поддържа 13 официални туристически маршрута, обозначени и маркирани на терен с цветна лентова вертикална и хоризонтална маркировка. Туристическите маршрути са съобразени с конфигурацията на терена и са трасирани в местата, където вероятността да падне лавина е най-малка. Някои от маршрутите(х.Демяница – заслон Тевно езеро и др.) имат частични изменения на маршрута през зимния сезон, които са означени на терен. По-голяма част от маршрутите са непроходими при зимни условия.

Концесионната територия, предоставена за изграждане на ски-зона в района на м."Шилигарника" и м."Бъндеришка поляна", е с най-голяма концентрация на туристи и скиори през зимния сезон. По настояване на ДНП Пирин преди започване на активния ски-сезон, фирма „Юлен"АД поставя предупредителни знаци и мрежи с цел ограничаване на практикуването на зимни спортове извън ски-зоната и осигуряване на безопасността на туристите.

На територията на Национален парк „Пирин" бе изградена система за превантивен лавинен контрол, която се състои от :

Полиестерен бункер, съдържащ резервоар с пропан и отделен резервоар с кислород, контролни клапани, метрологична станция, соларен панел, батерии, комуникационно и контролно оборудване.

3 броя стоманени експлодери

2 / два / отделни тръбни проводи , доставящи газ от бункера до експлодера,

Система за радио контрол, осигуряваща оперативна и статистическа информация.

Системата за превантивен лавинен контрол е изградена за сметка на Дружество "Юлен" АД и дарена на Дирекция "НП Пирин" за ползване и стопанисване.

Изграждане на Система за противолавинна защита по западния склон на вр. Тодорка в четири от улеите, спускащи се над туристическия маршрут от х. "Бъндерица" до м. Шилигарника е заложено в проекта „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин" и резерват „Тисата", финансиран от Оперативна Програма „Околна среда"

3. Ползване и контрол на пасищата.

Съгласно нормите и режимите на ПУ, паша на територията на парк Пирин се разрешава само в следните зони:

- зона 2б- зона за устойчиво ползване на открити площи и отдих
- зона 3- зона за туризъм ;
- зона 4 – зона на сгради и съоръжения.

Всяка година експертният състав изготвя план за пашата, който се одобрява от директора на парка. Планът е в съответствие с чл.5 от Правилника за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии, които са изключителна държавна собственост.

По данни на последния изготвен план, общата територия на която се разрешава паша

е 7217.9 ха. Нормите за паша за един пасищен сезон се определят като за едър рогат добитък е 0.5бр. на хектар и 2.5бр. на хектар за овце. Общият брой животни, разрешен за паша на територия от 7217.9 ха, е определен както следва: 18044 бр. овце или 3608 бр. крави.

За да бъдат допуснати на паша в парка, Дирекцията наложи изискването, всички животни да бъдат маркирани с ушни марки, и при подаване на заявление за паша, към него да е приложено удостоверение от ветеринарно медицинските служби по места за здравословното състояние на животните.

При издаване на позволителни за паша служителите на парка провеждат инструктаж на пастирите относно режима на ползване на пасищата в конкретния район. Парковата охрана ежедневно следи за правилното прилагане на нормите за паша по Плана за управление. Регламентират се броя на животните и мястото за паша. Продължителността на ползване на всяко конкретно пасище се съобразява със състава на растителната покривка, продуктивността и метеорологичните условия след оценка на специалист от парка. При намаляване на тревното покритие под 60% на определени пасищни територии се прилага редуване на пасищата. Стръмните пасища се ползват през година с цел възстановяване на естествения чим. В началото на вегетацията на местата , който са най-силно захрастени или се наблюдава сукцесия на хвойната и клека се прилага така наречената целенасочена паша.

Таблица № 6: Издадените позволителни за паша на територията на НП „Пирин" през последните 5 години.

	Парков район	Разрешителни	Площ	ЕРД	Коне	Овце
2008	"Вихрен"		404	93	0	545
	"Безбог"		293	115	0	158
	"Синаница"		700.4	263	44	996
	"Каменица"		4616	1961	60	1431
	Общо 2008	**75**	**6013.4**	**2432**	**104**	**3130**
2009	"Вихрен"		568.4	132	10	654
	"Безбог"		465.1	133	0	468
	"Синаница"		745.32	226	2	738
	"Каменица"		3002	1287	27	937
	Общо 2009	**98**	**6677.82**	**2529**	**94**	**3514**
2010	"Вихрен"		460.2	135	10	404
	"Безбог"		444.7	134	0	442
	"Синаница"		746.8	253	2	592
	"Каменица"		4887	2032	75	1689
	Общо 2010	**94**	**6538.7**	**2554**	**87**	**3127**
2011	"Вихрен"		481	157	10	361
	"Безбог"		618.4	184	0	622
	"Синаница"		722.4	253	2	531
	"Каменица"		4974	2088	55	1714
	Общо 2011	**95**	**6795.8**	**2682**	**67**	**3228**
2012	"Вихрен"		507.4	188	3	298
	"Безбог"		393.1	205	12	298
	"Синаница"		741.2	292	2	383
	"Каменица"		5070	2133	45	1714
	Общо 2012	**93**	**6711.7**	**2818**	**62**	**2693**

От показаната таблица се вижда, че през първите години броя на животните

пашували на територията е малък. Това води до захрастяване и спомага за сукцесията на хвойната и клека. Преди години пасищата са били интензивно използвани, но с промяната животновъдството намалява драстично.

През последните години има рязко повишаване на броя на заявленията за паша и на броя животни. От подадените заявления за паша постъпили в Дирекцията на парка се одобряват по-малък брой, поради пренасищане капацитета на пасищата.

Този интерес е в резултат на обявените от Министерство на земеделието и храните в партньорство с ДНП "Пирин" програми за високопланинска паша, целящи подпомагане и възстановяване на тази дейност. Ефектът, към който се стреми управлението на Парка, е да се намали захрастяването, да се възстанови биологичното разнообразие чрез естествено обогатяване на почвата и да се подпомогнат местните традиции в тази посока.

4. Опазване на рибата и ловната фауна.

Таблица№ 7: Зарибяване с балканска пъстърва на езерата на територията на НП „Пирин" за последните 5 години.

Година	Период	Парков район	Място на зарибяване	Количество/бр.	Произход
2008 г.	–	–	–	–	–
2009г.	20.08.	ПР "Каменица"	Дясна река	3000	ПС "Тошков чарк"
			Средна река	2000	
			Лява река	2000	
			Козя река	2000	
			Башлийско езеро	2000	
			Спанополско езеро	4000	
			Мозговишко езеро	3000	
			Беговишка река	3000	
			Шашка река	2000	
			Арнауд дере	2000	
		ПР "Синаница"	Гергийски езера	2000	
			Синанишко езеро	1000	
			Гергийска река	2000	
			Влахинска река	4000	
			река Загаза	1000	
		ПР "Вихрен"	Муратово езеро	2000	
			Превалско езеро	2000	
			Долно василашко	2000	
			Голямо валявишко езеро	2000	
			Демянишка река	1000	
			Бъндеришка река	1000	
			Безбожко езеро	2500	
		ПР "Безбог"	Попово езеро	2500	
			Общо количество	50000	
2010г.	19.06.	ПР "Синаница"	река Загаза	2000	ПС "Тошков чарк"
			река Влахина	4000	
			река Невурзумска	2000	

			Общо количество	8000	
2011г.	20.07.	ПР "Вихрен"	езеро Окото	1100	ПС "Тошков чарк"
			Дълго езеро	8800	
			Превалско езеро	3300	
			Долно валявишко езеро	3300	
			Долно василашко	2200	
			река Демяница	2200	
		ПР "Баюви дупки"	Милева река	4400	
			Алексова река	2200	
		ПР "Безбог"	река Туфча	2200	
			река Десилица	2200	
			река Ретиже	3300	
		ПР "Синаница"	Синанишко езеро	2200	
			Типишка река	1100	
			река Загаза	2200	
			река Влахина	3300	
			река Гергийска	3300	
		ПР "Каменица"	Дясна река	3300	
			Голяна спанополска река	3300	
			Мозговишка река	3300	
			Спанополско езеро	4400	
			Циркус Чаира (Бъбрека)	2200	
			Тевно езеро	2200	
			Общо количество	66000	
2012 г.	20.07	ПР "Вихрен"	Муратово езер	2000	ПС "Тошков чарк"
			Долно Василашко езеро	3000	
			Долно Валявишко езеро	2000	
			Трето Превалско езеро	4800	
		ПР "Безбог"	река Безбожка	4000	
		ПР "Баюви дупки"	Алексова река	2000	
		ПР "Синаница"	река Загаза	1000	
			река Гергийца	1000	
			Влахинска река	3000	
		ПР "Каменица"	река Беговица	3000	
			Крива река	1000	
			Средна река	2000	
			Общо количество	28800	

Риболовът на територията на Парка е разрешен в законоустановените срокове в езерата и реките извън резерватната зона и зоната за ограничаване на човешкото въздействие.

Със заповед на директора на парка всяка година се посочват разрешените и забранени места за риболов. Забраните са свързани най-вече със скорошно зарибяване или намаляване на запасите от риба.

Парковата охрана стриктно следи всички привърженици на любителския риболов за

спазването на нормите и режимите на Плана за управление.

През периода 2008 - 2012г. ДНП "Пирин" финансира зарибяване по определен ред на реките и езерата в Парка с балканска пъстърва.

Зарибителният материал е с известен произход и с всички необходими документи. Съставени са протоколи за извършената работа при зарибяването.

5. Устойчиво ползване на недървесни ресурси.

Все още в нашата страна на недървесните горски продукти (НДГП) се гледа като на вторични продукти от гората в сравнение с тези, получени при дърводобива. В НП "Пирин" дърводобив практически не се извършва, затова с особено внимание се подхожда към създаването на трайни условия и възможности за подобряване благосъстоянието на населението в прилежащите територии, чрез ползването на НДГП. Това е една алтернатива за допълнителни доходи. Не трябва да забравяме, че за много от местните хора планината е "майка" и "закрилница". Поради тази причина, Дирекцията на НП се стреми да разработва система от мерки и методи, които да гарантират устойчиво ползване на природните ресурси. В този смисъл Дирекцията осъзнава и изпълнява своята социална функция.

Устойчиво ползване на природните ресурси ще рече: " Управление и използване на горите и горските земи по начини и по степени, поддържащи тяхното биоразнообразие, продуктивност, възобновителен капацитет, жизненост и в съответствие с екологичните , икономическите и социални функции на местни, национални и глобални нива, без да се предизвикват повреди на други екосистеми."

Ежегодно на територията на парка се провежда мониторинг на лечебните растения и гъби. Целта е да се определят количествата, подходящите места за събиране и технологиите за добив. Методика за мониторинг включва определяне на процентното покритие, биологичния и експлоатационния запас на растенията, тяхното разпространение и фази на развитие. В по-голямата си част тази дейност се извършава от служителите на парковата охрана, която е задължена ежедневно да наблюдава находищата на НДГП и да отразява информацията в своите дневниците. На база на емперичния материал мл.експерт "Флора" изчислява биологичния състав и съответните възможности за експлоатация, а мл. експерт ГИС отразява данните в базата данни и картния материал. Въз основа на получените резултати се определят местата за събиране и периода на ротация на находищата.

Режимите и нормите за ползване на НДГП се прилагат съгласно Плана за управление на НП "Пирин", Закона за защитените територии, Закона за лечебните растения и Закона за горите.

През годините се извършва мониторинг на лечебните растения и гъбите по специални формуляри, изготвени от мл.експерт "Флора". Резултатите показват, че с най-голямо разпространение на територията на парка се характеризира Черна боровинка, едновременно попадаща в категориите горскоплодно и лечебно растение. Този вид е и сред най-интензивно ползваните от населението. От гъбите с най-голямо търсене и събиране е манатарката. Тук трябва да отбележим за трудностите при мониторинга на гъбите, породени от тяхното специфично проявление (температура, влажност, субстрат) и биологични особености.

В периода 2008 – 2012 г. са съставени и одобрени от Директора на ДНП "Пирин" планове за ползването на недървесни горски продукти от местното население в разрешените за това зони на територията на парка.

Мониторинговите дейности са продължителни и периодични във времето. Тепърва предстои да се направят някои по-задълбочени анализи за състоянието и перспективите за развитието на НДГП като обекти на устойчиво ползване от населението. В тази насока

предстои да се проучат възможностите за създаване на билкови градини и дори естествени полуплантации от лечебни растения и горскоплодни, с цел намаляване на натиска върху тези видове и запазване на целостта на популациите им на територията на НП "Пирин".

За периода 2008 – 2012г. Дирекция „Национален парк Пирин" е издала 10 бр. разрешителни, както следва:

- За 2008г. са издадени 3 бр. разрешителни за събиране на черна боровинка (1бр. разрешително за 100 кг, 1 бр. разрешително за 200 кг. и 1 бр. разрешително за 400 кг;
- За 2009г. са издадени 2 разрешителни: 1 бр. за събиране на 200 кг черна боровинка,. и 1 бр. за събиране на 150 кг манатарка.;
- За 2010г. са издадени 2 разрешителни: 1 бр. за събиране на 300 кг черна боровинка, и 1 бр. за събиране на гъби (300 кг манатарка и 200 кг пачи крак);
- За 2011г. е издадено 1 разрешително за събиране на 150 кг черна боровинка;
- За 2012г. са издадени 2 разрешителни: 1 бр. разрешително за 200 кг черна боровинка и 1 бр. разрешително за 100 кг черна боровинка.

Главна цел 2 – Предоставяне на възможности за природозащитно образование и интерпретация

1. Създаване и дейност на информационни центрове и пунктове.

През 2004 год., съгласно концепцията за единна информационна система на територията на НП Пирин, е осъществено проучване от експерти от ДНП Пирин, Пирински туристически форум и Българска фондация Биоразнообразие на съществуващата материална база по всички общини. Набелязани са най-подходящите места, за създаване на информационни и посетителски центрове. През следващите години информационни центрове са създадени в общините Струмяни, Симитли, Гоце Делчев, Разлог, Банско. Стопанисването на обектите се осъществява от ДНП Пирин. Тези центрове популяризират дейността на Дирекцията на Парка чрез информационни материали, подреждане на изложби, организиране на образователни мероприятия и др.

Контролно-информационни пунктове са изградени в следните паркови райони:

- ПР "Вихрен"- в местността "Драгостиво чарк", в местността "Бъндеришка поляна, на хижа "Вихрен" и хижа "Демяница"
- ПР "Баюви дупки."- в местонстта Беталовото и на хижа "Яворов"
- ПР "Синаница" – гр. Кресна и в местностите "Върбите" и "Пещерата"
- ПР "Безбог" – гр. Добринище

Предстои изграждане на ПИЦ в гр. Сандански, ПИЦ в гр.Банско, м.Драгостинов чарк, контролно-информационни пунктове на следните места:х. "Вихрен", х. "Демяница", х. "Яворов", м. Кулиното, х. "Синаница"; х. "Пирин"; м. Дългата поляна, заслон Тевно езеро, х. "Безбог", м. Сухото езеро (над с.Брезница).

Предстои изграждане на ПИЦ в гр. Сандански, контролно- информационни пунктове във високата част в ПР "Каменица", ПР "Трите реки", ПР "Безбог", информационни точки в м. "Предела" и в някои от селищата, които са основни подходи към парка.

В Посетителски Информационен Център, гр. Банско – открит през 2004 г., обновен през 2011-та, са създадени условия за екологично образование и информираност на млади и възрастни за уникалността на Национален парк "Пирин". Центърът разполага с:

- *прожекционна зала*, оборудвана със съвременна техника и повече от 200 природонаучни филми;

- *изложбена зала*, обновена през 2010 год. с постоянна експозиция „Пиринската гора", с 20 интерактивни модула;
- *зала за посетители*, в която деца и възрастни могат да направят "мислен преход" по светещия релефен макет на планината;
- богата *библиотека* - на разположение на всички нуждаещи се от специализирана литература;
- малка *ботаническа градина* за запознаване с лечебните свойства на типични за Пирин билки.

Посетителският център е активен образователен и информационен център, допринасящ за популяризиране дейностите, провеждани на територията на целия парк. Най-чести гости са ученици от цялата страна, български и чуждестранни студенти – **над 9700 за отчетния период**. Чрез научнопопулярните филми, нагледните образователни материали, лекции и презентации, те получават разностранна информация не само за Национален парк Пирин, но и по всички съвременни проблеми по опазване на околната среда.

В центъра се провеждат *обучения* за парковите служители, доброволци (в продължение на 2 години в ДНП „Пирин" работи доброволецът от Корпус на мира – Грант Джеймисън), стажанти (през 4-те поредни години, всяко лято на територията на парка провеждаха международния си стаж студенти от Аграрен Институт „Св. Кристоф", Франция), *работни срещи* и дискусии с представители на общините, неправителствени организации, учители и директори, представители на бизнеса и хотелиери по теми, касаещи устойчивото управление на парка и екологичното образование - "Национален парк "Пирин" – защитена територия, даваща възможности за развитие на устойчив туризъм", представяне на нови учебни помагала - **"Управление на околната среда за по-добър живот в българските училища" и „Регион Пирин за деца".**

Посетителският център играе важна роля за развитието на туризма в района на парка.

Тук чуждестранните и българските туристи получават не само обща информация за Национален парк „Пирин", но и конкретна за туристическите маршрути, състояние на хижите, времето, възможности за нощувка, контакти с ПСС и др. Повече от **11 200** посетители**,** от които около **1600 чужденци** са преминали през центъра за периода 2008 – 2012 година.

По проект „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин" и резерват „Тисата" е предвидено изграждането на 2 нови съвременни посетителски информационни и образователни центрове – в гр. Банско и гр. Сандански, което ще позволи разширяване обхвата на образователните дейности, осъществявани от дирекцията.

Изградените след 2004-та година Контролно Информационни Пунктове (КИП) на територията на националния парк, разполагат с рекламни и информационни материали, които парковите охранители предоставят на минаващи туристи.

2.Издаване на информационни материали.

Издадените през периода информационни, образователни и рекламни материали на български и английски език, са изключително важни за представяне дейностите на националния парк, популяризирането му сред българските и чуждестранни туристи, за обогатяване и осъвременяване на екологичното образование в училищата. Тяхното изработване и издаване допринася за изграждането на ползотворни партньорства с местните хора, НПО и общините.

- **образователни материали** - образователни плакати на тема: "Скалният орел - властелинът на висините", "Дивата коза – скалният катерач", "Кафявата мечка - властелинът на нашите гори", "Страшен ли е "страшният" вълк", "Земноводни, влечуги и риби",

"Еделвайсът – символ на красота и издръжливост", "В царството на гъбите", "Чудеса се разказват за билките…", "Пирински ендемити", "Тайната на горските плодове"; образователни табла с обща информация - "Растителност", "Животни", "Гори", "Геология", "Интересно за Пирин…" и по 10 конкретни теми за животни и растения; 4-ри книжки за екосистемите в НП "Пирин"; 23 образователни информационни пакета за животни и растения, окомплектовани с интерактивни модули – костюми, игри, средства за наблюдение, елементи за обучение в планината;

През 2010 г. бяха изработени и албуми „Пиринските цветя – планинска красота" и „Горите на Национален парк Пирин". В тях се съдържа богат снимков материал на забележителните растения в Национален парк „Пирин". През 2011 г. бе изработен албум „Мъховете в Национален парк Пирин", съдържащ информация за бриофлората. Албумите целят представянето на растителното богатство в парка пред широк кръг от посетители.

- **информационни материали** – списание "Орбел" /12 издания в тираж по 1000 бр./, туристически карти за парка /на български и английски език/, наръчник на парковия охранител, листовки "Национален парк "Пирин" – световно природно наследство" и "Национален парк "Пирин" – възможности за екологично образование"; информационни табла с карта и забранителни табели на български и английски език, съгласно приетата информационна концепция, общовалидна за територията на парка; информационни табла с маркираните маршрути, тръгващи от всяка пиринска хижа; нови погледни табла;
- **рекламни материали** – календари за 2010, 2011, 2012, 2013 година, рекламни папки, рекламно –информационна книга за Национален парк "Пирин";
- **филм** „Сърцето на бялата планина";
- **фотоизложба** „Пирин – вълшебната планина"

През отчетния период са оползотворени ……. лв. за издателска дейност. По проект „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин" и резерват „Тисата" е предвидено създаване на нови образователни филми, съобразени най-вече с променения интерес на подрастващите.

3. Природозащитни образователни инициативи.

- В училищата в прилежащите на парка общини са проведени около **200 урока** с лекции, презентации и прожекции на филми, по теми касаещи устойчиво опазване на околната среда, опазването на биоразнообразието на територията на НП Пирин, застрашените от изчезване растителни и животински видове, обхванати са около **4400 ученици от 1 до 12 клас.**
- **"За Природата се учи най-добре сред самата Природа!"** – под това мото на територията на парка са проведени **35 похода** с деца и възрастни от цялата страна**,** както и **7 обучителни лагера -** първи регионален младежки доброволчески лагер „ВОДИ" с ученици от екоклуба към СОУ "Братя Каназиреви", Разлог, деца от Център за работа с деца, гр. Банско и ученици от с. Коларово, по партньорски проект с ПП "Беласица" и Корпус на мира, финансиран по програма "Америка за България", обучителен младежки лагер на хижа "Бъндерица" с ученици от 5 до 8 клас от „Дом за деца, лишени от родителска грижа „Иван Кюлев" и тийнейджъри от Център за работа с младежи, гр. Гоце Делчев, обучителен лагер с 5-класници от СОУ „Св. Св. Кирил и Методий", гр. Гоце Делчев в местността Попови ливади, обучителен палатков лагер с 25 ученици и учители от екоклуб „Млад турист", гр. Гоце Делчев по проект „Планината – живот в хармония", палатков обучителен лагер в местността

Бъндеришка поляна с 20 деца от 4 до 7 клас, от „Център за работа с деца", гр. Банско, „Зелено училище" по проект „Обичам природата – и аз участвам!" с членове на Младежки Воден Парламент, „Зелено училище" в местността Попови ливади с 35 ученици от 7 училища, по програмата на нов образователен пакет „Регион Пирин за деца".

- Организирани национални конкурси: за детска рисунка на тема**: "ЕДНА ПЛАНЕТА, ЕДНО БЪДЕЩЕ – ДА СЪХРАНИМ БИОРАЗНООБРАЗИЕТО!",** за фоторазказ „Какво за мен е Пирин?!", в които участваха около 100 деца от цялата страна. С получените рисунки, разкази, стихове и снимки са изработени картини и рекламни материали за парка.
- Проведени са два ученически пленера – „Различният Пирин", над с. Илинденци и "Горите ни дават живот - да ги опазим чрез обичта си!", на хижа Яворов, с участието на ученици от Национална Хуманитарна гимназия "Св. Св. Кирил и Методий", Благоевград. Рисунките от пленерите, като част от фонда на ДНП „Пирин", се използват за организиране на изложби.
- Организирани природозащитни и образователни дейности по повод: *Ден на влажните зони, Ден на Водата, Деня на Земята*, месец май – *месец за опазване на околната среда*, *Зелена седмица* – 1 – 6 юни, *Ден на мобилността:*
  – разработени са следните образователни програми: "Какво може да направи всеки, за да бъде приятна и здравословна средата, в която живеем?!", "Национален парк Пирин – неповторима защитена територия, опазваща гори, растения и животни със световна значимост" , "Кой ни дарява вода, въздух и здраве?!", «Как да рециклираме хартия и какво можем сами да направим от нея?!», „Водата – извор за нашия живот!";
  - почистване на туристически пътеки и кътове за отдих в партньорство с общини, НПО и училищата, походи по интерпретативните образователни пътеки, изложби;
- Организирани изложби - с рисунките от "Ученически пленер'2008" в с. Микрево, община Струмяни и в община Симитли; "Горите ни дават живот - да ги опазим чрез обичта си!" с фотоси от Пирин и рисунки от „Ученически пленер 2011" в залата на читалище "Никола Вапцаров", гр. Банско, Исторически музей Разлог, Радио телевизионен център Благоевград; "Зеленото богатство на Пирин и Рила", пътуваща фотоизложба "Национален парк Пирин – част от световното природно наследство" в читалище "15 септември", гр. Разлог, посетителски център на сдружение "Добърско", дом за възрастни хора, с. Горно Драглище, клуб на ветераните от войната, гр. Банско, Исторически музей Разлог, „Пирин – вълшебната планина" – изложба от 120 фотоса на планината, видяна от „птичи поглед".

През 2012 г. в посетителския център са проведени общо 96 занимания с 2354 ученици и студенти. Общият брой посетители е 3 041, от които 587 чуждестранни туристи.

На всички посетители са раздадени образователни материали - образователна игра «Светът на бялата и черната мура», образователни и рекламни плакати, сп. Орбел, книжки за екосистемите в Пирин и др.

Работата с широк кръг партньори при осъществяването на всички тези дейности, допринесоха за популяризирането на парка, за утвърждаването му като важен и необходим партньор в работата на общините, училищата, НПО, за обикновените хора. В новия проект е предвидено провеждане на социологическо проучване и изготвяне на сравнителен анализ на отношението на местните хора към НП „Пирин".

Главна цел 3 – Насърчаване на научни изследвания

Една от основните задачи пред ръководството на парка е създаването на условия и подпомагането на научни изследвания и разработки.

За територията на парка със съдействието на дирекцията са разработени следните научни разработки през цитираният пелиод:

1. Д-р Стоян Николов Централна лаборатория по обща екология-БАН Тригодишен проект, финансиран от Фонд"Научни изследвания "Оценка на влиянието на ски пистите в Национален парк "Пирин"върху биоразнообразието на моделни групи организми".
2. Марина Баракова Лесотехнически университет Дипломна работа, "Проучване върху растежа по дебелина на белмуровите насаждения в НП"Пирин".
3. Карстен Груневалд Център за ландшафтни изследвания Дрезден, "Дългогодишен проект Климатично и ландшафско развитие в Пирин".
4. Веселин Дробенов ПК"Хеликтит"и СПК"Академик Доклад за провеждането на спелео-експедиция "Бански суходол"за 2009г. и 2010г.
5. Martin Jonathan ENITA de Bordeaux Дипломна работа Gestion de la foret du Parc National de Pirin.
6. Beal Guillaume Goux Mylene ENGREF, Дипломна работа "Decouverte du Parc National de Pirin".
7. Светослав Чешмеджиев Консорциум за биомониторинг, Проект по ОП "Околна среда "Определяне на референтни условия и максимален екологичен потенциал за типовете повърхностни води/реки и езера/на територията на Република България".
8. Румен Добрев Добрев АВТОРЕФЕРАТ, "Количественна генетика и селекция на Бялата Мура на територията на Национален парк Пирин".
9. Антоанета Ленчова Миликина ДЕСЕРТАЦИЯ, "Екологични въздействия на туризма в НП Пирин".
10. Мартин Лазаров Дипломна Работа, "Проучванията върху състоянието на запасите, биологията и екологията на вълка на територията на парк "Пирин".

Главна цел 4 – Осигуряване на приходи за местните общности в резултат на възможностите и предимствата на Националния парк

1. Оформяне на подходи към Парка, определяне и оборудване на места за отдих, погледни места и др.

Съгласно Концепцията за информационно осигуряване през 2004г. на подходите към парка са поставени информационни табла с карта на територията на „Национален парк Пирин", на които са посочени регламентирани места за туризъм, рекреация и спорт.

Поради климатични условия в планината през 2009г. се наложи цялостна подмяна на наличните информационни носители на територията на „Национален парк Пирин". Ежегодно Дирекцията на парка поддържа и ремонтира счупените табла.

2. Поддържане на съществуващи и изграждане на нови елементи на туристическата инфраструктура и поддръжка на капитално строителство.

На територията на парка са определени и маркирани на терен 20 маршрута за пешеходен туризъм, обхващащи равномерно цялата му площ

За периода на прегледа на Плана за управление за поддръжка на вертикална и хоризонтална туристическа маркировка по тези маршрути са изразходвани около 83 000лв. от ПУДООС, като това включва:

- Поддръжка на вертикална лентова маркировка,

- маркиране границите на резерват "Тисата",
- изработване и поставяне на зимна маркировка и такава на лавиноопасни места (маркировка на ПСС),
- изработване и поставяне на указателни табели (стрелки).

Състоянието на туристическата маркировка към момента е добро.

Таблица № 8: Туристическа инфраструктура и капитално строителство 2008-2012.

Туристическа инфраструктура и капитално строителство 2008-2012			
			Изразходвани средства /лв./
2008	**А**	**Капитално строителство**	0
	Б	**Туристическа инфраструктура** */Поддръжка и ремонт на дървени мостове на територията на парка,Поддръжка на изградените информационно-образователни пътеки (за хора с увреж-дания, "Дамянишка река разказва" и др.), Поддръжка и ремонт на стари паркови архитектурни елементи, Направа на нови паркови архитектурни елементи/*	4 943
2009	**А**	**Капитално строителство** */Ремонт на Административна сграда с ПИЦ в гр.Банско, Текущ ремонт на сградата на КИП "Драгостинов чарк" , Паспортизация на сгради на територията на НП "Пирин"/*	12 618
	Б	**Туристическа инфраструктура** */Поддръжка и ремонт на дървени мостове на територията на парка, Опресняване на наземна хоризонтална маркировка, поддръжка на вертикална маркировка и почистване на пътеки от храстова растителност по 13-те официални туристически маршрута., Ремонт на съществуващи информационни табла, Изработване и поставяне на нови информационни табла , Изработване и поставяне на забранителни табели на български и на английски език, Ремонт на съществуващи и изграждане на нови места за палене на огън и ремонт на кътове за отдих, Ремонт на ограда и изработване на нова скара на природна забележителност "Байкушева мура" /*	119 540
2010	**А**	**Капитално строителство** */ Оформяне на документация, узаконяване и получаване на разреши-телни за строеж на ПИЦ - Сандански, Текущ ремонт на административна сграда с ПИЦ в гр. Банско (покрив, мазе, и гаражни врати) , Текущ ремонт на КИП "Драгостинов чарк " и изграждане на 2 бр. гаражни клетки, Текущ ремонт на съществуващо бунгало при х. "Пирин" , Текуща поддръжка на КИП – Кресна и ремонт на ограда, Ремонт на ограда на КИП - Добринище, Узаконяване, ел.инсталация, ВиК и оборудване на опорен пункт за паркова охрана до х. Беговица, Паспортизация на сгради на територията на НП "Пирин" /*	89 716
	Б	**Туристическа инфраструктура** */ Поддръжка на вертикална и хоризонтална маркировка по 15-те туристически маршрута и поставяне на нова по нови маршрути, Поставяне по туристически маршрути на маркировка за неблаго-приятни метеорологически условия , Изграждане на нови и поддръжка на съществуващи дървени скари за погледни места, Изработка на дървени носачи за информационни табла, Изработка на нови информационни табла от ПВЦ, Поддръжка на съществуващата туристическа инфраструктура (пеше-ходни мостове, ПАЕ, огнища)/*	57 995
2011	**А**	**Капитално строителство** */Заснемане и актуване на сгради, собственост на Дирекция "Национален парк Пирин"/*	706
	Б	**Туристическа инфраструктура** */Поддръжка на хоризонтална маркировка на туристическите маршрути,Ремонт на пешеходни туристически мостове/*	3 000

Веломаршрути

В момента на територията на „Национален парк Пирин" съществуват 5 бр. маркирани велосипедни маршрути в парковите райони "Вихрен", "Безбог" и „Баюви дупки – Джинджирица", като чрез тях предоставяме още една алтернатива за туризъм в Парка. Многократно са провеждани спортни мероприятия на територията на парка по създадените веломаршрути, като интересът се засилва с всяка изминала година.

Алпинизмът и пещернячеството се практикуват ограничено от обучени хора в определените с Плана за управление райони.

По отношение почистването на туристическите маршрути (почистване от клек и отпадъци) и освежаване на туристическата маркировка, Дирекция "Национален парк Пирин" съвместно с МОСВ участват в Националната кампания „Да почистим България за един ден!", която стартира през 2009 г. и набира все повече привърженици от училищата на прилежащите общини, неправителствени организации, граждани и любители на Пирин.

Маркирани пътеки от селища – основни подходи към парка до основен маршрут в парка имаме в почти всички Паркови райни :
1/ от с. Брезница до Горно Брезнишко езеро, Портата към Аргирово езеро;
2/ от с. Влахи до м. Мандрата, наситена с информационни табла;
3/ от гр. Разлог през КИП "Бетоловото" към хижа „Яворов";
4/ от гр. Добринище до хижа „Гоце Делчев" продължаваща към хижа „Безбог"
5/ от с. Сенокос към вр. Пирин
Използването им от туристи е ограничено, но целта е да осигурим възможност местните хора да използват близостта на парка за развитие на определен вид туризъм.

3.Проекти, финансирани по програми на Европейския съюз

- **Проект BG0033 „Устойчиво и управление на горите и опазване на околната среда, чрез създаване на система за противопожарна защита и информационен център в Национален парк „Пирин"**

Проектът е финансиран чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, и е на стойност 609 000 евро.

Същността на проекта е създаване на Автоматизирана Система за Наблюдение и Превенция на горските пожари в пилотна територия обхващаща ***район Вихрен в Национален парк „Пирин".*** Проектът включва *изграждане на* Контролен Център за наблюдение на определените зони, анализ на рисковете от възникване на пожар, реакция, оповестяване и координация на пожарогасителните и спасителни дейности при пожар , както и *изграждане на три Локални Станции* за наблюдение, разположени върху 25 метрови метални кули и оборудвани със съответната специализирана техника.

- **Програма за участие 2010-2011 – ЮНЕСКО, проект № 5655006003 „Устойчиво управление на природните ресурси чрез насърчаване на устойчив туризъм в „Национален парк Пирин".** проекта е одобрен и е на стойност 24 900 USD

Осъществяването на проекта е залегнало в Плана за управление на Парка, като цели опазване на природата и ландшафта, балансирано използване на рекреационните възможности и природните ресурси на територията, както и превръщане на защитената територия в социално-икономически фактор за регионално развитие. Чрез проектът се изготвя стратегия за насърчаване на устойчив туризъм, целяща ефективно управление на туристическия поток и опазване на природните ресурси в Националния парк. Основна задача на стратегията е да очертае насоките за развитие на местните общности, да повиши икономическите ползи за местното население от бизнес, свързан с планината и максимално щадящ природата, да постигне по-голяма продаваемост и по-висока цена на местни продукти и услуги чрез използване на международната ценност на Парка за привличане на туристи.

- **Програма ЕДЕН 4 Национален конкурс за отлична туристическа дестинация „Водата, извор на живот и благоденствие", проект: „По долината на река Струма"**, включващо териториите на общините Симитли, Кресна, Струмяни и Сандански. По проекта сме класирани в първата десетка, което ни дава възможност за реклама на дестинацикята в сайта на ЕК, както и участие в Каталог, който щ бъде издаден от Държавната агенция по туризъм.

- **Програма за опазване на Ловния сокол – проект : проучване и опазване на местообитания на Ловен сокол на територията на НП „Пирин"** – проекта не е одобрен, поради това, че по програмата приоритетни територии са територии от Стара планина, а и според оценката на проектното предложение, не е доказано гнездене на Ловен сокол в Пирин.
- **Програма CEI Know – how Exchange Programme : „Обмяна на добри практики в областта на информационното осигуряване в Националните паркове – „Галичица"** в Р Македония и „Пирин" в Република България" - проекта не е одобрен, поради изчерпан финансов ресурс на програмата.
- **Дарителска програма за опазване на природното и културно наследство – проект: Ползване и контрол на пасищата на територията на Национален парк „Пирин"** – проекта не е одобрен
- **Проект „Опазване на приоритетни местообитания в Национален парк Пирин" – по пргорама ЛАЙФ +** - проекта не е одобрен
- **Проект „Разработване и прилагане на маркетингови стратегии за устойчив туризъм в природата – защитена територия"** – по програма за насърчаване на Европейско сътрудничество, „Национален парк Пирин" беше избран да се включи в проекта с водещ партньор „Национален парк Триглав-Словения" съвместно с още 8 Националени парка на територията на Източна Европа. – проекта не спази срока за подаване на документите в Брюксел.
- На 02.08.2012г. ДНП»Пирин» стартира ПРОЕКТ № DIR-5113325-3-91 «Устойчиво управление на Национален парк"Пирин"и Резерват "Тисата"». Проекта е на стойност 19 791 600 лева, като от тях 16 439 000 лева са от Европейският фонд за регионално развитие, а останалите 3 298 600 лева са осигурени като Национално съфинансиране.

Основните цели на проекта са:

АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛЕН ПАРК "ПИРИН"
ИЗГОТВЯНЕ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЗЕРВАТ "ТИСАТА"

За постигането на тези цели с проекта са поставени следните основни задачи:

- Заснемане, проектиране и ремонт на пътната мрежа и прилежащата й инфраструктура.
- *Въз*становяване на дървени мостове
- Ремонт,оборудване,заснемане на съществуващите туристически заслони - "Кончето", "Казана", "Караманица", "Бункера .
- Проучване, проектиране и изграждане на туристически заслони в м. "Черната вода", м. "Корнишки езера".
- Изграждане на КИП-ове на парковата охрана в следните точки:
  х. "Вихрен"; х. "Демяница"; х. "Яворов" м. "Кулиното"; х. "Синаница"; х. "Пирин"; м. "Дългата поляна"; заслон Тевно езеро; х. "Безбог"; м. "Сухото езеро" (над с.Брезница).

- Изграждане и оборудване на Посетителско - информационен център на Национален парк "Пирин" в гр. Банско и гр.Сандански.
- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в Национален парк „Пирин" в антропогенно повлияни територии на парка в т.ч опазване на популациите на :дива коза, дива котка, златка, глухар, лещарка, трипръст кълвач, белогръб кълвач, южен гребенест тритон, жълтокоремна бумка,пернатонога кукумявка, балканска пъстърва, жълта тинтява, златовръх,мечо грозде.

4. Туристически дейности на територията на Национален парк Пирин

На основание чл.13, ал.(1) от Закона за защитените територии и чл. 58, т. 2, и чл. 64 от Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на туристическите дейности по поддръжка и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охрана и контрол в горите, земите и водните площи в защитените територии - изключително държавна собственост, обн.,ДВ, бр.49 от 14.06.2005г., през 2012г. бяха проведени три процедури за възлагане на туристическа дейност:

- "Стопанисване и подържане на атракционно съоръжение "пикник" в местността „Чалин Валог" в парков район "Вихрен" в „Национален парк Пирин".
- "Стопанисване и подържане на пътека за хора със специфични нужди" в местността Драгостинов чарк" в парков район "Вихрен" в „Национален парк Пирин".
- "Стопанисване и подържане на атракционно съоръжение "къмпинг Бъндерица" в местността „Бъндеришка поляна" в парков район "Вихрен" в „Национален парк Пирин".

Изпълнителите по договорите се задължават да извършват: сметосъбирането и сметоизвозването в определените райони, да поддържат на парковите архитектурни елементи, да ремонтират съществуващите огнища, да предоставя информация за природното богатство на Парка и необходимостта от неговото опазване.

Изпълнителите имат ясна концепция за устойчиво развитие и използване на възможностите на обектите и плащат годишна такса.

5.Движение на автомобили

На основание чл.21 т.16 от Закона за защитените територии и част 3 параграф 1. т.1 подт.4 от План за управление на „Дирекция Национален парк Пирин „ и заповед № РД- 82 от 23.08.2012г. свободно движение на автомобили на територията на парка е разрешено само по следните пътища:

Парков район "Каменица и Трите реки"

- местността „Разкола" - хижа „Беговица" – 4 км.
- местността „Трите Реки" - хижа „Пирин"—2 км.
- хижа „Пирин" - местността „Лопово" — 2 км.
- отдел " 380" - водохващане „Мозговица" — 2 км.

Парков район "Синаница"

- местността „Шаралйиска Река" – местността „Загаза" -13 км

Парков район "Баюви дупки"

- местността „Бетоловото" - хижа „Яворов" — 10 км.

Парков район "Вихрен"

- местността „Драгостинов Чарк" - хижа „Вихрен" — 15 км.
- местността „Тодорова Орница" - местността „Демянишка Поляна" — 6 км.
- местността „ДКП" - м. „Армане" — 6 км.
- местността хотел „Изворите" - вила „ВИК" — 1,5 км.
- местността „Разклона за Чалин Валог" - х."Изворите" -1.5 км.
- местността „Чалин Валог" - вила „ВИК" — 1 км.
- местността „Разклона за Бъндеришка Поляна" - хижа „Академика" — 4 км

Парков район "Безбог"

- местността „Оджеко" - хижа „Безбог" — 9 км.

По всички други пътища находящи се на територията на парка свободното движение на МПС без съгласува телен и разрешителен режим отстрана на парка е изключително забранено, като през 2012г. са съставени …….броя актове за установено административно нарушение за движение на МПС извън определените за това места.

През 2013-2014 предвидени за заснемане, проектиране и ремонт на пътната мрежа и прилежащата й инфраструктура в следните паркови райони са- ПР "Каменица": м. Разкола - х. "Беговица" - 4,2км; м. Трите реки - х. "Пирин" - 2 км; ПР "Баюви дупки - Джинджирица": м. Бетоловото - х. "Яворов" - 10км, м. Янкулова колиба - м. Циганска колиба - 5 км; ПР "Безбог": м. Оджеко - х. "Безбог" - 9км; ПР "Вихрен": от ПС на МС до м. Армане - 6 км, м. Босово бърдо - м. Елиова поляна - 2,7км, м. Усипо - м. Караманица - 5 км с подпорна стена откъм реката - 50м дължина; ПР "Синаница": м. Крайни поляни - х. "Загаза" - 13км . Финансирането е осигурено по Оперативна програма „Околна среда"

6.Ски-зона с център гр.Банско

Съществено значение за развитието на местната икономика в района на Банско, Добринище и цялата Разложка котловина е осъществяването на проект за изграждане на "ски-зона с център гр.Банско".

Проектът стартира през 2003г. въз основа на Концесионен договор.

В последствие Плана за Управление на НП "Пирин" е съобразен с приетия териториално – устройствен план за "Ски-зона с център град Банско".

Изграждането и функционирането на всички съоръжения и сгради е съобразено с необходимите екологични норми. Изградени са 3 броя биологични стъпала за пречистване на отпадните води, подбрани и внедрени са екологични технологии на най-високо ниво, работи се по програма за затревяване и зачимяване, работи се по противоерозионни укрепления и др.

Ски-зоната е доста натоварена. През зимния сезон на ден минават средно между 3500 и 4500 човека. В пикови моменти поема около 7-8 хил. туристи.

Изграждането на ски-зона "Банско" е мащабен проект , даващ силен тласък в развитието на целия регион. Това е основополагаща инвестиция, която стимулира инвестиционния интерес в широк периметър и дава устойчивост на туристическия бизнес през зимния сезон.

Изграждането на ски зона "Банско " е в пряка връзка с развитието на град Банско и региона. Това налага диалог между държавни институции и ведомства и изисква изграждане на стратегии и планове за развитие в синхрон между града и планината. В този смисъл възникнаха редица проблеми, като:

- Липсата на стратегически план и ясна представа за бъдещото развитие. Неспособност на местните власти да овладеят процесите на строителство. Строителната инвазия доведе до значително увеличаване на легловата база в Банско и надвишаване в пъти капацитетните възможности на ски-съоръженията в зоната.
  Случващото се в града оказва неминуемо влияние върху територията на парка. През зимата ски-зоната се пренатоварва с хора. Струпването по пистите и лифтовете е голямо и прави каране на ски опасно. Капацитетът на съоръженията е недостатъчен. Скиорите излизат извън трасетата на пистите, където освен, че е забранено е и опасно. Зачестяват случаите на изгубване.
  Хели-ските и парапланеризмът се превърнаха в широко търсена и ползвана атракция, с която парковата охрана трудно съумява да се справи.
- Несъгласуваност на строителните планове в буферната зона на Парка между Общинска администрация Банско и Д"НП Пирин". В резултата възникнаха редица рискове за територията на Парка, изразяващи се в повишено човешко присъствие, замърсяване, опасност от пожари и др.
- От години Пирин е предпочитано място за летен туризъм. В летните горещини планината е търсено място за прохлада и отдих. Близостта на Парка до градовете с най-голямо строителство и развитие / Банско и Разлог/, води до струпването на много хора. Изградената и поддържана от Парка туристическа инфраструктура недостига. Паленето на огън на нерегламентирани места и дивото бивакуване, стават все по-често явление.

Съвременната картина на град Банско, Разлог и региона, и съседството на Националния парк, ни кара сериозно да се замислим над съществуващите проблеми и предизвикателства.

Планът за управление на НП "Пирин" е изработен в периода 2001 - 2003г. Заложените в него планове и програми, норми и режими са адекватни на тогавашната ситуация, през 2013г. предстои неговата актолизация, като сега е моментът внимателно да анализираме съществуващата обстановка и да си дадем ясна сметка за необратимостта на настъпилите процеси. Макар и без вина за случващото се около Парка, именно ние-призованите да защитаваме неговата територия и неприкосновеност, ще понесем негативизмът на хората и последиците от вече очерталия се масов туристически поток.

Политиката, която МОСВ и Дирекцията на Парка води през годините е в посока, убеждаване на местните хора, че територията на Парка е отворена към тях и че тя ще се управлява в техен интерес. Тази политика трябва да продължи и за напред.

В предвид казаното до тук и далновидността, която се изисква в такъв момент, предлагам да се проучи възможността за актуализиране площта на зоната за туризъм, залегнала в Плана за управление, при изработването през 2013г на нов такъв.

Промените трябва да са в унисон с целите и задачите за развитието на туризма в национален мащаб, както и с Националната стратегия за туризъм.

Евентуалното актуализиране на туристическата зона трябва да стане на базата на добре мотивирани Териториално устройствени планове с ясно посочени параметри.

От изключително значение тук са ангажиментите, които ще поемат Държавните институции и общинските ръководства, за да не се повтарят сегашните грешки, конфликти и лоши примери.

През периода 2008-2012 год. в Министерството на околната среда и водите са постъпили и реализирани следните инвестиционни предложения от фирма „ЮЛЕН" АД:

„Подмяна на съществуващ седалков лифт 4 FIX от м. „Бъндеришка поляна" до м. „Коларски път" с нов седалков лифт 6 CLD, зона Бъндерица, ски-зона с център гр. Банско"

„Подмяна на съществуващ седалков лифт 3 FIX от м. „Шилигарника" до подножието на вр. Вихрен със седалков лифт тип „Купелбар" /4 CLD/.

„Подмяна на съществуващ влек тип „котва" към „Старата писта" със седалков лифт 4 FIX демонтиран от трасето „Бъндеришка поляна-Коларски път",зона „Шилигарника", ски-зона с център гр. Банско"

Реконструкция на съществуващо заведение за хранене на Бъндеришка поляна, ски-зона с център гр. Банско.

„Подмяна на съществуващи два влека тип „паничка" и „котва" със седалков лифт тип „Купелбар" /4 CLD/. в м. „Платото", ски-зона с център гр. Банско.

Реконструкция , преустройство и модернизация на сграда със смесено предназначение „Финална къща", зона „Шилигарника", ски-зона с център гр. Банско"

Реконструкция и разширение на ПСОВ „ Бъндеришка поляна", ПСОВ „Платото" ПСОВ „Шилигарника".

Проекти за рекултивация на ски писти и ски-път, в участъци с ерозирая.

7. Подобряване на санитарно-хигиенното състояние на обекти за обслужване на посетители в Националния парк

Голям е интересът на местните хора за излизане в планината на пикник през горещия летен сезон. ДНП изгражда кътове за отдих и места за палене на огън с цел ограничаване на нерегламентирано палене на огън и превенция на риска от възникване на пожари. Голям проблем е събирането и извозването на събралите се около местата за отдих отпадъци. За целта се разпространяват специализирани брошури, изработени са торбички с надслов "Боклукът в раницата", раздават се чували, организират се кампании за почистване на планината – „Да почистим България за един ден!", пускат се съобщения и призиви по местните медии. Въпреки всичко тежестта на проблема ляга върху парковата охрана, която организира сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците.

За контролиране на замърсяването и разпределяне на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване в Плана за управление е заложено изготвяне на Стратегията за управление и контрол на замърсяването с битови отпадъци

8. Развитие на устойчив туризъм.

Във връзка с изготвянето на Концепция за насърчаване на устойчив туризъм, до момента Дирекцията е изготвила редица проекти. Поради ограничено финансиране на дейностите в тази посока от ПУДООС.

- **Устройване на палатъчни лагери на територията на НП Пирин .** Местата са определени в Част 3, т.77 от Плана за Управление.

Главна цел 5 – Усъвършенстване на политиката на управление и специализирана охрана на националния парк

1. Повишаване квалификацията на персонала и ефективността на охраната.

- Система за редовно провеждане на курсове за обучение на парковата охрана и администрацията по опазване на консервационно значимите видове и съобщества и действащи закони и нормативни документи.

В края на всяко полугодие през текущата година на територията на НП „Пирин" се прави ревизия на: „Състоянието на горите, земите и водните площи".

Със Заповед на Директора на ДНП „Пирин" се изготвят графици и за извършване на ревизиите на всеки отговорник паркова охрана за повереният му участък. Главните инспектори извършват тези ревизии правят оценка и анализ за повереният им парков район. Резултатите от докладите и анализите на главните инспектори се обобщават от Началник отдел „Управление и контрол" в цялостен доклад за състоянието на Национален парк „Пирин".

2.Охрана на защитената територия.

Общата площ на охраняемите гори, земи и водни площи на територия парка - е 40 356 ха по цифров модел и резерват „Тисата" с площ от 574.5 ха или обща охранявана площ 40930,5 ха.

Средната площ на охранителен участък с резерват "Тисата" е 1516 ха.

През почивните и празнични дни главните инспектори на паркови райони подсигуряват редовни дежурства и присъствие, както в ниската така и във високата част на парка.

Особено внимание през последните три години се обърна на осъществяваният контрол и охрана от страна на парковата охрана върху ловците в прилежащата територия на парка, подържащите и възстановителни дейности със съпътстващ добив на дървесина, бивакуването по високото част на планината, бракониерите на дървесина и туристо потока посещавщт територията на парка.

През последните години лошо впечатление прави засилващата се незаконна сеч в прилежащите територии на ПР "Баюви дупки", в местността Круше, която е в непосредствена близост до границата на парка, Д"НП Пирин" е изпращал многократно писма до община Разлог и ДГС Разлог, с цел да се вземат конкретни мерки срещу незаконното посегателство от страна на бракониерите в района.

Факт, който буди неспокойство е, че община Разлог не обръща внимание на незаконната сеч в района на ССФ и от години там цари пълен хаос, като към момента незаконата сеч се пренася в частните гори и държавният горски фонд откъм местността "Логовете" .

В началото на всяка година, през последните три бяха сключвани споразумения с МВР, ДГС, РСПБС от прилежащите територии на парка за активно сътрудничество, като може да се твърди, че с гореописаните институции Д„НП Пирин„ си сътрудничи много добре и винаги е оказвана ефикасна помощ на служителите по охраната при необходимост.

С цел подобряване на охранителната, санкционата, контролната, оперативна дейност и здравословни и безопасни условия на труд през последните години бяха утвърдени от Директора на Д„НП Пирин" следните инструкции:

- Инструкция за съставяне и връчване на актове за административни нарушения, движение на административно-наказателните преписки и издаване на наказателни постановления за налагане на наказания.
- Инструкция за реда и начина на осъществяване на превантивен , текущ и ипоследващ контрол, чрез писане на констативни пртоколи ,реквизити ,отчетност.
- Инструкция за реда и начина за ивършване на ПВД дейности със съпъстващ добив на дървесина от местнотото население и възлагане на дърводобив на фирма.,като към момента се наблюдават много добри резултати видни в раздел II ,Констатирани и разкрити нарушения.
- Инструкция за здравословни и безопасни условия на труд на служителите на ДНП „Пирин" осъществяващи служебните си задължения и физически и юридически лица извършващи дейности със съответствие със разрешителният режим на парка,извършващи дейности на открито на терен и правила за безопасност при движението и използването на МПС собственост на парка.
- Инструкция за реда и начина на носене, използване и съхранение на бойно оръжие собственост на парка.
- Инструкция за реда и начина за използване на контролните марки.
- Инструкция за реда и начина на ползване на служебните значки и служебните карти.

3.Ревизии на охранителните участъци.

За отчитане на резултатите от ревизиите се свиква целият състав от отдел „Управление и контрол". В дневният ред присъства задължително тема за обучение и дискусия, с цел повишаване на капацитета на парковата охрана. Набелязват се конкретни мерки за отстраняване на допуснатите слабости. На тези съвещания се поставят въпроси по които има известни неясноти. Присъства и юрист, който със своите беседи и обучения допринася за повишаване на ефективността на парковата охрана. Присъстват и външни лектори с доклади на теми свързани с повишаване капацитета на служителите на Д„НП Пирин".

Всяка седмица главните инспектори на паркови райони провеждат оперативки със своите подчинени. На тях парковата охрана отчита дейността си през седмицата. Коментират се и дискутират различни спорни въпроси и ситуации. До усъвършенстват своите знания и умения. Набелязват се задачите за следващата седмица!

Зимните месеци, в които е по-малко теренната работа, парковата охрана използва за обогатяване на своите познания по отношение на използваната нормативна база, провеждания на мониторинг и др. Под ръководството на Главните инспектори парковата охрана коментира, отиграва различни ситуации, свързани с теренната работа и наблюдения. Ежегодни обучения на терен по паркови райони по отношение на провежданият мониторинг на горите, типични представители на флората и фауната и др. за територията на НП „Пирин". Обученията се провеждат от експертния състав на Дирекцията.

Работата на парковата охрана излиза извън общовалидния стереотип на типичната охрана. Парковата охрана се занимава с наблюдения на природните обекти и влиянието на субективните фактори върху тях. Тя е отговорна, професионално подготвена и винаги на първата линия в контактите както с дивата природа, така и с човешката намеса в нея.

От направеният преглед на докладите могат да се направят следните по важни изводи:

3.1.Голям ръст на осъществяването на контролната дейност, чрез писане и връчване на констативни протоколи за текущт, превантивен и последващ контрол на територията на парка. Това се дължи на дадениете разпоредби със приетата инструкция, като основната ни цел е нашите служители да стигнат до всеки ползватели и посетител на територията на парка, като те да бъдат запознавани с общовалидните режими и норми действащи на територията на парка и да им бъде оказвано пълно съдействие, относно безпроблемното им пребиваване на оправляваната от нас защитена територия.

След направеният анализ ясно се вижда, че на територията на парка за 2012г., са съставени 1078 броя констативни протоколи с общ характер, който са с двеста броя повече от 2011г. пет пъти повече от 2010г. и близо 30 пъти повече от 2009г.

3.2.Актове, в сравнение с 2011г.,броят на актовете за 2012г. е почти същият, по мълък от 2010г. и два пъти повече, 20броя спрямо 42броя за 2009 г., но тук трябва да отбележим, че за 2010г,. 34 броя от актовете са за нерагламентирано каране на ски.

Прави добро впечатление че през 2012г. актовете са по разнообразни ,като са съставени за нарушения, като бивакуване, движение на коли в забранени зони, нарушения за който през миналите години бяха съставяни оскъден брой актове или въобще липсваха.

Прави добро впечатление, че за 2011г. и 2012г. актовете са по разнообразни, като са съставени за нарушения, като бивакуване, движение на коли в забранени зони, нерагламентиран лов и риболов, нерагламентирано палене на огън нарушения за които през миналите години бяха съставяни оскъден брой актове или въобще липсваха.

Изводът който може да се направи е, че се засилва ефективността на парковата охрана. Като цяло нарушенията от незаконна сеч, лов и риболов намаляват. Все повече охраната обръща внимание на това територията да бъде опазена чиста от замърсяване и да контролира туристопотока и ползвателите.

Таблица № 9: Брой съставените актове и констативни протоколи по години.

Година.	Брой актове.	Брой констативни протоколи с общ. характер
2008	12	38
2009	20	37
2010	51	199
2011	**46**	**758**
2012	**42**	**1078**

Основните проблеми, свързани с охраната контрола и опазването на зашитената територия са :

4.Незаконен добив на дървесина

Случаите на незаконен добив на дървесина са единични. Подобни са констатирани в по-ниско разположените участъци на националният парк, в близост до населени места. В повечето случаи става въпрос за нарушения извършени от местното население за незначителни количества дървесина. Прави впечатление, че през 2011г. са съставени 14 бр. акта за незаконен добив на дървесина, половината от които се отнасят за добив на храсти, за 2012г. СА съставени 12 броя актове, който СА за незначителни посегателства и най вече за превоз на дърва за огрев в малки количества, като трябва да отбележим, че някои от актовете са за нарушения е в прележащите територии на парка.

Таблица №10: Констатираните нарушения за незаконен добив на дървесина на територията на НП „Пирин" за последните 4 години.

2008	3
2009	1
2010	6
2011	14
2012	12

5.Бракониерство

На територията на Парка ловът на животни и птици е абсолютно забранен. Основните задачи на парковата охрана са именно в тази посока.

Дейността на парковата охрана е строго регламентирана. Тя е организирана в патрулиращи екипи, които се движат по определени графици и са натоварени да извършват и случайни, и внезапни проверки. При необходимост в екипите се прикрепва и служител на МВР, съгласно годишните споразумения за съвместна дейност.

Всяка седмица служителите от парковата охрана представят доклад пред главният си инспектор за свършената работа и констатираните проблеми. Тези доклади се представят на началник отдел "Управление и контрол" за предприемане на необходимите действия съгласно Плана за управление и Закона за защитените територии.

През 2012г.беше обявена война на бракониерите, като се наблегна на извършване на проверки съвместно с полиция по високата част на планината относно зачестилите сигнали за бракониерство.

Извършени са 64 броя проверки , като нарушения не са констатирани.

Въпреки това отзвука в обществото е голям, като това способства за намаляването на бракониерските актове на територията на парка

През тази година беше установен бракониерски бивак в резерват „Баюви Дупки", който от датата на откриване се наблюдава периодично от парковата охрана , като трябва да отбележим ,че от тогава не е посещаван от бракониери.

През 2012г. беше разработена и одобрена от Директора на парка и инструкция **ЗА РЕДА И НАЧИНА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОХРАНИТЕЛНА, КОНТРОЛНА И САНКЦИОННА ДЕЙНОСТ ОТ СЛУЖИТЕЛИТЕ ПАРКОВА ОХРАНА ПРИ Д „НП ПИРИН", С ЦЕЛ ПО СТРИКТНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДАДЕНИТЕ ИМ ПРАВОМОЩИЯ СЪС ЗАКОНА ЗА ЛОВА И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА.,** тъй като за да нямаме навлизане на ловни групи на територията на парка трябва да ги контролираме още в прилежащите територии на парка.След утвърждаването на гореописаната инструкция се наблюдават много добри резултати като са съставени 29 броя констативни протоколи за осъществен контрол над ловните групи от прилежащите територии на парка за 2012г.

В резултат на горното, може да се каже, че бракониерството на територията на парка е сведено до минимум, като потвърждение за това са и увеличаващите се популации на различните видове дивеч, за което свидетелстват данните от мониторинга, провеждан от служителите на парка.

Таблица № 11: Констатираните нарушения за незаконен лов на територията на НП „Пирин" за последните 4 години

2008	-
2009	1
2010	4
2011	1
2012	1

6.Ползването на недървесни природни ресурси

По отношение ползването на недървесни природни ресурси, като гъби, билки, горски плодове, както и паша на животни, осъществяването на този тип дейности се регулира от плана за управление на обекта и подлежи на съгласуване с парковата дирекция и не представлява особенна заплаха за парка.

Парковата охрана осъществява непрекъснат контрол на терен.

Таблица № 12: Констатираните нарушения за ползване на недървесни природни продукти на територията на НП „Пирин" за последните 4 години.

2008	-
2009	5
2010	-
2011	2
2012	4

7.Каране на МПС, ATV, ски, извън пистите, нощни ски и хели –ски, практикувани в курорта Банско според съществуващите рекламни материали.

През последните години се наблюдава засилен интерес, към практикуването на ски извън обозначените ски-писти, както и каране на моторни шейни и АТВ- та извън регламентираните с ПУ на ДНП „Пирин" трасета за движение на МПС-та.

Съгласно Плана за управление на Националния парк, упражняването на горните дейности е забранено.

В тази връзка, Парковата охрана осъществява засилен контрол през зимния сезон.

Така например, организират се съботно-неделни дежурства по местата, където най-вече се практикува карането на ски и са изходни пунктове за преминаването на моторни шейни. Също така, Дирекцията на парка провежда и акции с цел популяризиране нормите и режимите, въведени с Плана за управление пред фирмите, предлагащи ски учители и ски услуги, както и различни асоциации и сдружения на любителите на екстремните зимни спортове.

Предвид обстоятелството, че моторните шейни нямат регистрационни номера и не се водят на отчет в полицията, МОСВ предвижда инициирането на законодателна промяна с оглед регистрацията на този вид превозни средства и осъществяването на контрол върху тях.

Таблица № 13: Констатираните нарушения за каране на ATV, ски, извън пистите на територията на НП „Пирин" за последните 4 години.

2008	2
2009	7
2010	34
2011	3
2012	10

8.Бивакуване.

На основание Плана за Управление опъването на палатки на територията на парка е разрешено единствено в местността Бъндеришка поляна над гр. Банско. През последните години се наблюдава тенденция на нерагламентирано бивакуване по високата част на планината, около езерата най вече. Този факт изключително много затруднява парковата охрана, тъй като бивакуващите опъват своите палатки късно вечери и ги прибират рано сутрин.

Таблица № 14: Констатираните нарушения относно нераглементирано бивакуване на територията на НП „Пирин" за последните 4 години.

2008	2
2009	2
2010	-
2011	`10
2012	5

9.Извършени нарушения от концесионера на ски зона с център град Банско –Юлен АД и осъществен контрол .

През 2012г., нямя съставени актове на Юлен АД.

През 2011г. на Юлен АД са съставени 3 броя акта за установено административни нарушения, за 2010г. броят актове също е три, за 2009г. няма съставени актове.

Осъществен контрол на територията на концесионата зона.

През2009г., 2010г., 2011г. и 2012г. са представени по 12 доклада за цялостното състоятие на ски зоната от главният инспектор на ПР Вихрен.

За 2012г. са съставени са съставени са **14 броя** констативни протокола за осъществен контрол за цялостното състояние на ски- зоната.

За 2011г. са съставени са 11 броя костативни протокола, за 2010г. са съставени 3 броя, за 2009г. са саставени 4 броя констативни протоколи за осъществен контрол над дийноста на концесионерап на ски зона с център град банско намираша се на територията на парка.

Таблица № 15: Констатираните нарушения от концесионера на ски зона с център град Банско –Юлен АД на територията на НП „Пирин" за последните 4 години.

2008	-
2009	-
2010	3
2011	3
2012	-

- ***Функциониране на звено „Подвижна паркова охрана".***

Към края на 2012 г. не е формирано звено „Подвижна паркова охрана". Имайки в предвид чувствителното намаление на нарушенията на територията на парка и способността на парковата охрана да се справя с поставените задачи, обособяването и не е приоритетно за

Д„НП Пирин". И за в бъдеще Дирекцията ще продължи да настоява пред МОСВ за отпускане на средства за Подвижна и Високопланинска паркова охрана- която е особенно важна за болбата с бракониерите във високата част на планината.

- ***Обособен Парков район „Трите реки".***

До момента охраната и управлението на територията на ПР „Трите реки" е делегирано на Главният инспектор на ПР" Каменица". Територията е обезпечена с необходимият брой паркова охрана. За бъдещото по добро управление и функциониране на ПР „Трите реки" Дирекцията ще продължи своите усилия за назначаването на Главен инспектор и формиране на седалище на ПР „Трите реки".

- ***Традиции в доброволчиството.***

Поради засиленият интерес към територията на парка от туристи, риболовци, берачи на гъби и горски плодове и др. не е по силите на ограниченият брой паркови охранители да се справят сами с всички проблеми. Наред с природозащитната пропаганда в работата си се опитваме да привлечем доброволци, който по-отговорно да подпомагат парковата охрана.

През 2010г. на основание чл.69 ал.3 от Правилника за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии - изключителна държавна собственост бяха издадени 15 бр. служебни карти на доброволни сътрудници на парковата охрана, в рамките на календарната година,– хора доказали лоялността си към нашата кауза.

През 2011г. броят им беше увеличен на 18 човека, а през 2012г – 18броя. В резултат на всичко това спечелихме повече съмишленици, разбиране и съпричастност към нашата работа и проблеми.

Експертният състав ежемесечно изготвя и представя доклади за извършената дейност и планува дейността си за следващия месец. Резултатите от докладите на експертите се разглеждат,обобщават и анализират от Началник отдел „Експерти" , набелязват се мерки за подобряване на дейността. С цел повишаване на квалификацията си експертите посещават различни курсове и обучения:

- **Обучения**

За цитираният период експертният състав на парка е участвал в следните обучения:

Експерт "Инфрастуктура"

Участие в работна среща,проведена в гр. Скопие, Р.Македония, с цел разработване на съвместен проект-2010 год.

Участие в семинар организиран от НАТУРА 2000 свързан с обучение за прилагане методиките за картиране и определяне на ПС по проект „Картиране и определяна на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I " 20-23.11., гр. Велико Търново.

Мл.експерт "Гори";

2008г.

- Посещение на „Отворени врати" по ОПОС, приоритетна ос 3: „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в България"

2009г

- Участие в работна среща по програма „LIFE" за подготовка на проектни предложения организиран от МОСВ

- Участие в курс по комуникативни умения по френски език организиран от ИПАЕИ към министерството на държавната администрация и административната реформа
- Участие в курс по „Въведение в държавната администрация" организиран от ИПАЕИ към министерството на държавната администрация и административната реформа

2010г.

- Участие на семинар организиран от Дирекция „ПНООП" на МОСВ свързан с предложения по промяна на ЗАНН и ЗОП
- Участие в семинар организиран от Управляващият орган на ОП „Околна среда 2007-2013" за провеждане на информационна кампания в сектор „Биоразнообразие"

Експерт "Поддържащи и възстановителни дейности"

- Участие в семинар по ЗОПОЕЩ
- Участие в семинар по „ОПОС" приоритетна ос 3- I част
- Участие в семинар по „ОПОС" приоритетна ос 3- Iiчаст.
- Участие в семинар организиран от Дирекция"ПНООП" на МОСВ свързан с предложения за промяна на ЗАН и ЗОП .
- Участие в семинар организиран от МЗХ свързан с предложения за промяна на наредбата за сечите в горите
- Участие в семинар по „ОПОС" в град Велинград
- Участие в семинар по „ОПОС" свързан с обучение за прилагане методиките за картиране и определяне на ПС по проект „Картиране и определяна на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I " 20-23.11., гр. Велико Търново
- Участие в масиран мониторинг на кафявата мечка в Западни Родопи.
- Участие в мониторинг на кафявата мечка на територията на НП"Пирин".
- Участие в мониторинг на дивата коза на територията на НП"Пирин".

Експерт "Флора", експерт "Фауна"

2012 г.

- Обучение в ИАОС за работа с информационна система към НСМБР
- Обществено обсъждане на проект за предварителна оценка на риска от наводнения в Западнобеломорски район
- Работна среща в ИАОС, свързана с екологичен мониторинг в трите национални парка
- Обучение за работа с оборудване, закупено по проект : „Подобряване на условията на едрите хищници – трансфер на най-добри практики" – 19-21.09. в гр. Троян
- Работна среща на тема : „Прилагане на изискванията на законодателството по комплексни разрешителни и екологична отговорност"
- Конференция по проект „Подобряване условията за едрите хищници – трансфер на най-добри практики" – 10-13.10.2012 , Национален парк „Гран Сасо", Италия
- Теренно обучение за прилагане методиките за картиране и определяна на ПС по проект „Картиране и определяна на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I " 20-23.11., гр. Велико Търново

Семинар за популяризиране на мерки 122 - „Подобряване на икономическата стойност на горите", 223 - „Първоначално залесяване на неземеделските земи", 226 –

„Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности" от Програмата за развитие на селските райони (2007-2013г.).

2011 г.

- Работна среща с цел обсъждане на Меморандума за сътрудничество между МОСВ и ДФ „Земеделие" – Разплащателна агенция и изразената с него взаимна воля за осъществяване на съвместна дейност във връзка с изпълнение на направление „Традиционни практики за сезонна паша – пасторализъм" към мярка 214 „Агроекологични плащания".
- Среща с проф. Пеев и доц. Ганева от БАН, във връзка с обсъждане на предстоящи и вече осъществени дейности по проект „Опазване на биоразнообразието в горещи точки, съдържащи глациални реликтни растения в България". На територията на НП „Пирин" са очертани няколко работни полигона за мониторинг на G. lutea.
- Изпълнение на проект по програма 2010 – 2011 г. на Юнеско. Проектът е на тема „Устойчиво управление на природните ресурси чрез насърчаване на устойчив туризъм в Национален парк „Пирин" и е регистриран в Юнеско под № 5655006003.
    - В рамките на проекта беше разработена стратегия за устойчиво управление на природните ресурси, чрез настрчаване на устойчив туризъм в НП „Пирин". Визията, към която е насочена стратегията за развитие на устойчив туризъм на територията на НП „ПИРИН" и прилежащите му територии отразява представата на заинтересованите страни за бъдещето на Пиринския регион.
    - В рамките на проекта беше изработена и „Информационна папка за възможностите за туризъм и отдих в и около Национален парк Пирин, под мотото: **НАЦИОНАЛЕН ПАРК „ПИРИН" – ползи за хората и природата.**

2010 г.

- Работна среща организирана от СДП "Балкани" за разработване на план за управление на вълка в България.
- Семинар на тема „Теренно обучение на експерти от ИАОС, РИОСВ, ДНП, ДПП за прилагане на методика за мониторинг на земноводни и влечуги към НСМБР".
- Обучителен курс по проект LIFE07/NA/IT000502 EXTRA „ Подобряване на условията на едрите хищници – трансфер на най – добрите практики" на тема „Оценка на щетите, причинени от хищници на селскостопански животни" проведен от експерти от италианския национален парк „Гранд Сасо".
- Участие в масиран мониторинг на кафявата мечка на територията на област Смолян, като мярка на МОСВ за получаване на достоверна информация за числеността на субпопулацията в района.
- Обучение в гр. Белица на тема „Намаляване на заплахите за кафявата мечка и нейните местообитания чрез прилагане на мерки от Плана за действие за вида с участие на местни общности и подкрепата на националната общественост".
- Участие в информационна среща по ОПОС.
- Участие в работна среща, с цел обсъждане на проект на института по ботаника - БАН - "Опазване на биоразнообразието на глациални реликтни растения в България.
- Участие в работна среща в МОСВ, във връзка с консултантска помощ за разработване на проекти по LIFE+.

- Среща в МЗХ във връзка с разискване на проблеми, възникващи в процеса на изпълнение на програмата за развитие на селските райони, мярка 214 "Агроекологични плащания", на територията на НП "Пирин" и НП "Централен Балкан".
- Обучение (теоритично и на терен) за прилагане на методиката за мониторинг на висши растения;
- Научна конференция „Биологично разнообразие и жизнена среда", която се състоя в Софийски университет „Св. Климен Охридски";
- Работна среща-семинар, с цел обсъждане на резултати от изпълнението на проекта „Морфолого-функционален статус на *in vitro* култивираното лечебно растение *Lamium album* L. – създаване на информационна система" – където ДНП „Пирин" взима участие като партньор.

2009 г.

- Посещение на първа координационна среща във връзка с проекта „Подобряване на условията за едрите хищници- трансфер на най-добри практики".
- Участие в работна среща за обсъждане изпълнението на Националната система по мониторинг на биоразнообразието - дейности, проблеми и развитие на НСМБР през 2008 г.
- Курс по Бизнес английски, организиран от Института по публична администрация и европейска интеграция.
- Участие в Национална кръгла маса „Образование за Натура 2000" в рамките на проект „Образование за Натура 2000"
- Обучение за новоназначени държавни служители – „Въведение в държавната администрация"
- Участие в заключителна конференция, част от проекта на сдружение „Добърско" - „Повишаване на капацитета на НПО от Югозападен район за планиране, за ефективно взаимодействие и готовност за партньорство със структурите на държавната администрация"
- **С**еминар на тема „Управление и финансиране на мрежата Натура 2000". Проявата е в рамките на Проект „Немски опит в прилагането на Европейското законодателство: Натура 2000- упревление и финансиране"
- Семинар в рамките на българо-холандски проект „Изграждане на капацитет за изготвяне и управление на проекти по финансовия инструмент за околна среда LIFE+"

2008 г.

- Обучение на потенциални бенефициенти по програма за Европейско териториално сътрудничество Гърция – България 2007-2013г.
- Посещение на „Отворени врати" по ОПОС приоритетна ос 3: „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в Република България" в МОСВ София

Експерт „ Туризъм "

- 2008г. – Национална конференция „Подготовка и реализация на кадрите в туризма – съвременни изисквания".
- 2008г. – Туристическо райониране на Република България – организирано от Държавната Агенция по Туризъм
- 2008г. – участие в среща на Общото събрание на ПТФ –гр. Благоевград.

- 2011г. – участие в семинар-обучение „Подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, от второстепенни разпоредители на МОСВ" – гр. Велинград – по Оперативна програма Околна среда 2007-2013г.
- 2011г. - участие в семинар-обучение „Добри практики в Екотуризма" – гр. Пловдив
- 2011г. - Обучение: „Разработване и управление на Европейски проекти" – проведено в гр. София – БГ СЕРТ Регистър
- 2012г. - Участие в работни срещи на тема: „Разработване на регионален продукт – Банско, Разлог, Кресна"
- 2012г. - Работна среща с експерти на МОСВ на тема: „Подготовка на планове за управление на националните паркове и изготвяне на технически задания за възлагане на разработването им", проведен в хотел Лъки Банско, гр. Банско
- 2012г. - Участие в кръгла маса на тема: Към устойчиви туристически дестинации!" в гр. София – фондация Тайм
- 2012г. - Участие в кръгла маса на тема: „Националени системи за сертифициране на качеството у устойчивото развитие в туризма" – МИЕТ проведено в гр. Банско
- 2012г. - Форум на Австрийски фирми туристическа инфраструктура - Ноу-хау и оборудване - организирано от Интер Експо център и община Банско проведено в гр. Банско
- 2012г. - Участие в семинар на тема: еко хижи и планински хотели, представяне на презентация – Добри практики за еко хижи на територията на „Национален парк Пирин" – изготвяне на презентация и представяне пред учасниците, проведена в гр. Банско
- 2012г. - Участие в проведено проучване на МИЕТ относно реализиране на проект „Стимулиране на качеството и устойчивото развитие на туристическите предприятия".
- Участие в семинар обучение Картиране - организирано от НАТУРА 2000 гр. Велико Търново

Експерт „ГИС"

- 2011г. – участие в семинар-обучение „Подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, от второстепенни разпоредители на МОСВ" – гр. Велинград – по Оперативна програма Околна среда 2007-2013г.
- 2011г. - участие в семинар-обучение „Добри практики в Екотуризма" – гр. Пловдив
- 2011г. - Обучение: „Разработване и управление на Европейски проекти" – проведено в гр. София – БГ СЕРТ Регистър
- 2012г. - Работна среща с експерти на МОСВ на тема: „Подготовка на планове за управление на националните паркове и изготвяне на технически задания за възлагане на разработването им", проведен в хотел Лъки Банско, гр. Банско

Експерт "ОП и ПИЦ"

• В партньорство с екипа на Регионален Екологичен Център – клон България, бе разработен и осъществен проект „Разработване на образователен пакет „Регион Пирин за деца" – учебно помагало с богата информация за Пирин планина и НП „Пирин", много интерактивни игри и помощни материали за провеждане на уроци сред природата.

• Разработени са проекти, свързани с осъвременяване дейностите по екологично

образование на подрастващите, част от проекта „Устойчиво управление на Национален парк "Пирин" и резерват „Тисата", с който парковата дирекция кандидатства по ОП „Околна Среда 2007 – 2013".

• Разработен идеен проект – предложение за технологично и интерактивно оборудване на бъдещ посетителски център на входа на националния парк над гр. Банско.

• Участие в 3 партньорски срещи с представители на общините Кресна, Разлог и Банско за разработване на общ проект „Регионален рекламен туристически продукт".

- Участие в разработването на проект „Трансгранични екологични информационни клетки", в партньорство с Българска Фондация Биоразнообразие, по който в Исторически музей Благоевград ще се изгради стая за увеличена реалност, елементи от която са заснети и на територията на Национален парк „Пирин".
- Конкретна работа по проект „Устойчиво управление на Национален парк "Пирин" и резерват „Тисата", направление „Публичност и информация":
  - изготвяне на прессъобщения за сайта на парка и медиите за провеждането на пресконференция и откриване на изложба „Пирин – вълшебната планина";
  - разработване на материал за представяне на проект „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин" и резерват „Тисата" – за журналистите, поканени на пресконференцията и за сайта на парка;
  - разработване на материал за представяне на проект „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин" и резерват „Тисата" за сайта на проекта;
  - изготвяне на предавателни и констативни протоколи;
  - обобщаване на излъчените интервюта, телевизионни предавания и публикации, представящи проекта;

2. Консултативен съвет за Пирин

В Плана за управление в Част 4 – "Оперативни задачи и предписания за опазване и ползване", т.4.2.1, е заложена идеята за създаване на Консултативен съвет, чиято задача е да консултира и да дава становища по дейности извършвани от Дирекцията на парка, както и по проблеми касаещи хората от прилежащите територии.

След неколкократни предварителни срещи с хора, чиято сфера на дейност пряко или косвено е свързана с територията на парка, се взе решение, на квотен принцип, в Консултативния съвет да бъдат поканени представители на държавната и местна администрация, неправителствени организации и бизнеса.

Консултативен съвет е учреден на 06.04.2006 г. В състава му има 30 члена, между които са: Директора на Дирекция НПП, седемте кмета на прилежащите към парка общини /Банско, Разлог, Гоце Делчев, Симитли, Струмян, Кресна, Сандански/, Директора на ОДП-Благоевград, Директора на ОДПБЗН – Благоевград, Началника на РУГ-Благоевград, представители на местния бизнес и неправителствени организации.

След учредяването с приемането на правилника за дейност на Консултативния съвет, той се е събирал само веднъж на 31.07.2008г. През 2008г. е бил представен 4 /четири/ годишния доклад-преглед на Плана за управление на „Национален парк Пирин". Разгледани са постъпилите предложения, мнения и становища относно изпълнението на Плана за управление и актуалността на програмите, залегнали в него на фона на съвременната обстановка.

Таблица № 16: ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПОСТЪПИЛИ В ДИРЕКЦИЯ „НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПИРИН" ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ОТ КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ

№	Вносител Вх. №	Вид	Относно	Гласуване:
1.	Коалиция " За да остане природа в България" 837/30.07.2008 г	становище	Доклада на Директора на НПП за четиригодишното изпълнение на Плана за управление	
2.	Българска федерация по катерене и алпинизъм 671/26.06.2008 г.	предложение	Обекти за катерене и алпинизъм	Не е прието
3.	Туристическо дружество "Еделвайс" 525/1 5.05.2008 г.	предложение подкрп. писмо Община Сандански 583/03.06.2008 г.	Подобряване на туристическата маркировка и нови туристически маршрути, разширение на съществуващи хижи и заслони и ново строителство, в допълнение към упоменатите в ПУ на НП „ Пирин"	Прието – направени са нови туристически маршрути
4.	ДНП „ Пирин"	предложение	Увеличението на процента застроена площ на заслон Тевно езеро, заложен в ПУ да бъде променен от 15 на 30%	Прието и извършено
5.	ЮленАД 838/30.07.2008 г. Балканстрой АД 807/24.07.2008 г. „ Добринище Ски „ ЕАД 835/30.07.2008 г.	предложение предложение предложение	Промяна в ПУ на НП „Пирин", част 3, норми и режими на база нов общ устройствен план, включващ изграждането на втора кабинкова линия и разширяване на ски -зона, с изграждане на нови ски писти и съоражения -с цел реализиране на проект „Ски и Голф Комплекс-Кулиното" -рамките на обособената зона за туризъм над гр.Добринище, без промяна на площта и.	Прието - не е реализирано
6.	Община Разлог 823/29.07.2008 г	предложение	Асфалтиране на съществуващ път до хижа Яворов	Прието – не е реализирано
7.	Община Разлог 823/29.07.2008 г.	предложение	Обособяване на Разложки суходол и Бяла река като място за пашуване на животни	Не е прието

8.	Община Разлог 823/29.07.2008 г.	предложение	Археологическо обследване, реставрация и консервация на късно антична крепост „ Калята „	Прието – не е реализирано

Постъпилите предложения с искане за промяна на Плана за управление, част 3, във връзка с разширяване на съществуващата над гр. Банско и изграждане на нова ски зона над гр. Разлог и гр. Добринище са сходни в своите искания и касаят част 3 – норми и режими от Плана за управление на „Национален парк Пирин", затова предлагам на КС да разгледа предложението за актуализиране на Плана за управление, част 3 – норми и режими, в съответствие с новосъздалата се икономическа обстановка в региона.

КС прие така направеното предложение и с мнозинство гласува промяна на Плана за управление, част 3 – норми и режими в съответствие новосъздалата се икономическа обстановка в региона.

За протокола :

Гласували: За - 16 члена на КС
Против - 5 члена КС
Въздържали се - 1 члена на КС

Това е била последната дейност на Консултативния съвет.

По предложение на Директора на „Национален парк Пирин" инж. Валери Мечев, Консултативния съвет ще бъде възстановен, но след прегледа на документацията, той е бил с мандат от 4 години, който към 2012г. са изтекли. Това налага да бъде сформиран нов КС, да бъдат поканени всички заинтересовани страни и да се избере състава и да се преразгледа правилника за дейността на Консултативния съвет, който да бъде утвърден от Министъра на Околната среда и водите.

3. Научен съвет.

В т 4.2.2 от Плана за управление е предвидено създаване на Научен съвет.

НС функционира на базата на Правилник за дейността. Събира се най-малко веднъж годишно, като датите и мястото на срещите се определят от Дирекцията на НП "Пирин". За спешно разрешаване на конкретни случаи директорът на Парка свиква членовете на извънредно заседание.

Функциите на Научния съвет са консултативни и са насочени към осигуряване на необходимата научна база при взимане на решения от страна на парковата администрация по отношение общите въпроси на управление на Парка или разрешаването на конкретни случаи,

НС се произнася по отношение качествата на научните и научно-приложни разработки възложени от парковата администрация на различни специалисти и колективи финансирани със средства от държавния бюджет. Научният съвет може да изказва препоръки по отношение подобряване управлението на Парка и да извършва част от системата за оценка и мониторинг по изпълнение на Плана за управление.

Научният съвет се състои от специалисти по опазване и управление на отделните компоненти на биологичното разнообразие, регионално развитие, развийте на туризма,

защитени територии и т.н. Минималната численост на съвета е 12 души, като максималната не е препоръчително да надхвърля 20.

Научният съвет на парка функционира на базата на правилник за дейноста си и поименен списък на членовете разгледан на първото заседание на съвета и утвърден от Министъра на околната среда и водите. НС се събира най-малко веднъж годишно, като датите и мястото на срещите се определят от парковата администрация. Разходите по функционирането на съвета и възнаграждението на членовете му са част от годишният бюджет на ДНП Пирин.

До момента Научният съвет не е свикван. Изработен е проектоустав , през 2013 г. предстои структуриране на съвета и провеждане на заседание.

4.Комуникационна дейност.

- Организиран бе журналистически престур по повод 22 май – Международен ден на биологичното разнообразие и 28 май – Ден на националните парковете в България, с възможност да се види на терен част от информационната система, разработена и изградена в изпълнение на Плана за управление на Национален парк "Пирин",
- Регионалните и национални печатни и електронни медии са информирани за всяка инициатива и дейност, осъществени от Д„НП Пирин".
- Сайтът на парка, както и тези на МОСВ, на НПО – партньори на парка, информират интересуващите се за всяка проява, чрез ежедневните публикации.

5. Интернет страница на ДНП "Пирин"

www.pirin.bg

Уеб страницата на НП Пирин е изработена и разположена в Интернет през 2003 г. и до днес тя постоянно се актуализира, обогатява и преработва.

Представянето на НП "Пирин" е в различни раздели. Менюто е богато, информацията за създаването, структурата и управлението на парка е изчерпателна. Поместени са множество документи и снимки. Националният парк е представен като обект на световното природно богатство, като територия , включена в ЮНЕСКО.

През 2009г. интернет страницата на НП"Пирин" бе допълнена с информация за проект BG0033.

От 2011г. е сменена цялостната визия на страницата и е допълнено съдържанието и с информация за проекта „Устойчиво управление на НП"Пирин" и резерват „Тисата".

Според статистиката интернет страницата на Парка се посещава от около 20-25 посетителя на ден. Във форума и електронната поща на парка редовно се изказват мнения, предложения, задават се въпроси свързани с Пирин, както и с работата на администрацията на НП "Пирин".

Предстои промяна на структурата и съдържанието на страницата на НП"Пирин", която да отговаря на съвременните тенденции в уеб дизайна и да дава по-ясна представа и повече информация за защитената територия.

6.Съвместни инициативи с общинските администрации и другите паркови администрации.

Дни на Пирин" – този проект, заложен в Плана за управление, е най-успешната форма за изграждане на партньорство с общинските администрации и местните хора. В продължение вече на осем години тези празници се превърнаха в традиция. В събитията участват и възрастни и деца. Чрез този проект се говори за парка, учи се за парка.. Всяка година празниците се провеждаха под различна форма –

- срещи с хората по всички общини, обсъждане на проблеми и бъдещи общи дейности;
- Еколагери, туристически и велопоходи, пленери, изложби, концерти, походи по екопътеки почистване на туристически пътеки, отбелязване на исторически събития;
- туристически събори с продажба на местни традиционни изделия и храни, концерти В различните дейности участват местни хора и гости от страната.

- **Контакти с природните паркове**

Обмен на информационни материали с ДПП "Златни пясъци", ДПП "Странджа", ДПП "Витоша", "Врачански Балкан", "Рилски манастир", "Българка", "Шуменско плато", "Сините камъни", "Русенски Лом", "Персина", "Беласица":

Размяна на гостувания за проучване на опита в управлението на защитените територии и работата на посетителските центрове;

Съвместно участие в обучения на местни хора за развитие на екотуризма;

- **Международни партньорства**

Национален парк " Триглав", Словения:

Осъществени са работни пътувания на експерти, паркови охранители и представители на общините, за проучване опита на НП Триглав в работата с местните хора и развитието на целия район като Биосферен резерват;

Парковете в Република Македония: Национален парк " Пелистер", НП "Маврово" и НП "Галичица"

Размяна на работни срещи за проучване опита в управлението на защитените територии в двете страни;

Обмен на информационни материали за образователно списание "Орбел"/изд. на НП Пирин/ и "Пелистер" /изд. на НП Пелистер/;

Национален парк Източна Македония и Тракия и резерват Керкини, Гърция

Размяна на учебни пътувания и обучения на експерти, охранители, представители на НПО и общините, по проектите "По зелените пътеки на НП Пирин и НП Източна Македония и Тракия", "И вълкът сит, и агнето цяло…", "До изворите на Места";
разработване на туристически продукт "Десетдневна ваканция в НП Пирин, България и НП Източна Македония и Тракия, Гърция"; създаване на образователна пътека "В царството на еделвайса".

Във връзка с честването на 50 годишнината на "Национален Парк Пирин" Община Банско подкрепи реализирането на открита изложба, която беше част от програмата за честванията на 100 години от Освобождението на гр. Банско и организирана със съдействието на Община Банско.

Изложбата „ПИРИН-Вълшебната планина" реализирана от авторски фотоси на фотографа Александър Иванов, които отразяват Пирин през всички сезони, предизвика огромен интерес у гостите и жителите на Банско, които имаха възможността да и се насладят повече от месец в централната част на града.

7.Партньори на Националния парк във връзка с кандидатстването с проекти по програми на Европейския съюз

- **Пирински Туристически Форум**

Проект Програма ФАР BG2004/016-782.01.03-03/Grants "Опазване на околната среда и Устойчиво Развитие в Трансграничните региони" [България – Гърция], "Зелените пътеки в Пирин, Източна Македония и Тракия"
Проект Програма ФАР BG2004/016-782.01.03-03/Grants "Опазване на окол-ната среда и Устойчиво Развитие в Трансграничните региони" [България – Гърция], "Зелените пътеки в Пирин, Източна Македония и Тракия".

- Община Разлог

Проект Програма ФАР BG2004/016-782.01.03-03/Grants "Опазване на околната среда и Устойчиво Развитие в Трансграничните региони" [България - Гърция], "До изворите на река Места - Нестос".

- Българска фондация Биоразнообразие
- Национален доверителен екофонд
- Туристическо дружество "Вихрен"- Банско
- Туристическо дружество "Еделвайс"- Сандански
- Туристическо дружество "Пирин"- Разлог

Главна цел 6 – Съблюдаване и спазване на законовата и институционалната база

1.Изясняване собствеността на сградите на територията на парка.

- Събиране на актуална информация за собствеността и вида на ползване на обектите.

От 2004г. до сега администрацията на Дирекция „Национален парк Пирин" се прави паспортизация на обектите и съоръженията на територията на „Национален парк Пирин", но трудности при събиране на документация от собственици и ползватели на територията на парка е голяма.

Поради срещането на трудности при установяване на собствеността на сградния фонд намиращ се в защитената територия на България, МОСВ възложи на Адвокатско дружество „Андрей Делчев и партньори" – Евролекс България да установи законово собствениците и/или ползвателите, наематели на сграден фонд на територията на „Национален парк Пирин".

Целите са – уреждане правото на собствениците на сградите и съоръженията, които са частна собственост, за ползване на съответната територия във връзка с експлоатацията на обектите; възстановяване на връзката на Дирекция НПП със собствениците и ползвателите; повишаване интереса на ползвателите да инвестират в подобряване на състоянието на обектите; улесняване на контрола от страна на Дирекция НПП върху спазване на необходимите санитарно-хигиенни норми в района на обектите; премахване или саниране на нефункциониращи сгради и съоръжения, загрозяващи ландшафта .

Очакваните резултати – изясняване на задълженията при ползване на околните пространства на обектите, изясняване статута на съществуващите на територията на парка сгради и съоръжения – частна собственост; определяне конкретно и точно бъдещия статут

на територията, на която са изградени обектите и прилежащите им терени, необходими за тяхното обслужване; създаване на база данни за предприемане на мерки по отношение правата на частните собственици на обекти на територията на парка.

През 2010 год. бяха издадени актове за държавна собственост на Административната сграда на дирекцията, намираща се в гр. Банско, ул. България 4, КИП Добринище, КИП Кресна.

2. Ефективно прилагане на законодателството и контрол върху концисиите.

- **Отстраняване на незаконни постройки и съоръжения.**

На заслони „Тевно езеро" и „Спано поле", Дирекция „Национален парк Пирин" установи незаконно строителство на пристройка, към съществуващата сграда и предприе необходимите мерки. Случаите бяха изпратен до РДНСК и ТСУ към община Сандански по компетентност.

Предвидени за премахване през 2013 год. са 21 стари сгради и съоръжения на територията на парка, застрашаващи живота на туристите и възстановяване на терена след това. Финансирането на дейностите е осигурено от Оперативна Програма „Околна среда".

- **Нормативна база за финансови постъпления**

Финансирането на дейността на Дирекция "Национален парк Пирин" се извършва по следните начини:

1. От средства на Републиканския бюджет – за възнаграждения и плащания на персонала (работна заплата, обезщетения и др.), социални осигуровки, текуща издръжка и капиталови разходи.

2. От средства на Предприятието за управление дейностите по опазване на околната среда, съгласно чл. 74 (2) от Закона за защитените територии;

3. От други – Националния доверителен екофонд, дарения, средства от пред-присъединителни фондове.

В Дирекцията се събират приходи от дейностите по чл. 50 от Закона за Защитените територии – поддържащи, направляващи, регулиращи или възстановителни дейности, от разрешителните за ползване на дървесина от мастното население, от разрешителните за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове, разрешителните за паша, глоби и санкции. Тези средства не остават като собствени приходи, а съгласно чл. 74 (1) от Закона за защитените територии се трансферират в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

Директор:

Инж. Валери Мечев